



Верховний
Суд

Аналіз стану здійснення правосуддя у кримінальних провадженнях та справах про адміністративні правопорушення у 2023 році

Опрацьовано статистичні дані Державної судової адміністрації України, Офісу Генерального прокурора, Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства юстиції України, Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду

Статистичні показники за 2023 рік відображено без урахування даних судів, територіальну підсудність яких було змінено у зв'язку з неможливістю здійснювати правосуддя під час воєнного стану

З М І С Т

1. Загальні показники руху справ і матеріалів кримінального судочинства та про адміністративні правопорушення. Навантаження на суддів.
2. Загальні показники розгляду справ і матеріалів кримінального судочинства та про адміністративні правопорушення. Якість розгляду.
3. Розгляд матеріалів кримінального судочинства та кримінальних проваджень (справ).
 - 3.1. Розгляд матеріалів кримінального судочинства та кримінальних проваджень місцевими загальними судами.
 - 3.2. Оперативність розгляду місцевими загальними судами кримінальних проваджень.
 - 3.3. Розгляд клопотань, скарг, заяв під час досудового розслідування та судового розгляду.
 - 3.4. Апеляційний розгляд матеріалів кримінального судочинства та кримінальних проваджень.
 - 3.5. Касаційний розгляд кримінальних проваджень, процесуальних звернень кримінального судочинства та про адміністративні правопорушення.
 - 3.6. Розгляд кримінальних проваджень (справ) про кримінальні правопорушення, вчинені неповнолітніми чи за їх участю.
 - 3.7. Розгляд кримінальних проваджень (справ) про кримінальні правопорушення, вчинені організованими групами та злочинними організаціями.
 - 3.8. Склад та структура засуджених осіб. Види покарання.
4. Розгляд загальними судами справ про адміністративні правопорушення.
 - 4.1. Розгляд загальними судами справ про порушення Правил дорожнього руху.

1. ЗАГАЛЬНІ ПОКАЗНИКИ РУХУ СПРАВ І МАТЕРІАЛІВ КРИМІНАЛЬНОГО СУДОЧИНСТВА ТА ПРО АДМІНІСТРАТИВНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ. НАВАНТАЖЕННЯ НА СУДДІВ

Упродовж 2023 р. згідно з даними статистичних звітів Державної судової адміністрації України¹, Вищого антикорупційного суду² та Верховного Суду³ на розгляд до загальних місцевих і апеляційних судів, Вищого антикорупційного суду та Верховного Суду усього надійшло 2 млн 80 тис. [1 млн 516 тис.]⁴ справ і матеріалів кримінального судочинства та про адміністративні правопорушення, що порівняно з 2022 роком на 37,2 % більше; із них справ і матеріалів:

- кримінального судочинства – 1 млн 121 тис. [789 тис.];
- про адміністративні правопорушення – 959 тис. [727 тис.].

У тому числі до місцевих загальних судів на розгляд надійшло усього 1 млн 820 тис. [1 млн 342 тис.] справ і матеріалів кримінального судочинства та про адміністративні правопорушення, що на 35,6 % більше. Із них справ і матеріалів:

- кримінального судочинства – 895 тис. [639 тис.];
- про адміністративні правопорушення – 925 тис. [703 тис.].

Зокрема у провадженні слідчих суддів (місцеві суди та апеляційні суди у порядку статті 248 Кримінального процесуального кодексу України (далі – КПК)) під час досудового розслідування перебувало 856 тис. [584 тис.] клопотань, скарг, заяв, що на 46,6 % більше, із яких 842 тис. надійшло на розгляд протягом 2023 р. Слідчі судді розглянули 837 тис. [569 тис.] клопотань (97,8 % [97,4 %] від тих, що перебували на розгляді), із яких задоволено 676 тис., або 80,8 % [80,6 %] від кількості розглянутих.

Показник середньої кількості надходження справ і матеріалів кримінального судочинства та про адміністративні правопорушення у розрахунку на одного працюючого суддю місцевого загального суду у 2023 р. становив 639 [483].

До апеляційних загальних судів на розгляд надійшло усього 237 тис. [161 тис.] справ і матеріалів кримінального судочинства та про адміністративні правопорушення, що на 48,2 % більше, ніж у попередньому році. Із них справ і матеріалів:

- кримінального судочинства – 204 тис. [137 тис.];
- про адміністративні правопорушення – 33 тис. [23 тис.].

Показник середньої кількості надходження справ і матеріалів кримінального судочинства та про адміністративні правопорушення у розрахунку

¹ Статистичні звіти Державної судової адміністрації України за формами: № 1-мзс «Звіт місцевих загальних судів про розгляд судових справ», № 2-азс «Звіт апеляційних судів про розгляд судових справ», № 1-ЄЗ «Оперативний статистичний звіт щодо стану здійснення правосуддя місцевими та апеляційними судами».

² Статистичні звіти Вищого антикорупційного суду за формами: № 1-о ВАКС «Звіт Вищого антикорупційного суду про оперативність розгляду матеріалів» та № 2-о АП ВАКС «Звіт апеляційної палати Вищого антикорупційного суду про розгляд судових справ».

³ Статистичні звіти Верховного Суду за формами: № 2-ВС «Звіт про здійснення правосуддя Великою Палатою Верховного Суду» та № 5-ВС «Звіт про здійснення правосуддя Касаційним кримінальним судом у складі Верховного Суду».

⁴ Тут і далі у квадратних дужках наведено відповідні дані за 2022 рік.

Аналіз стану здійснення правосуддя у кримінальних провадженнях та справах про адміністративні правопорушення у 2023 році

на одного працюючого суддю апеляційного загального суду у 2023 р. становив 457 [317].

До Вищого антикорупційного суду (далі – ВАКС) усього надійшло 12 тис. [7,3 тис.] справ і матеріалів кримінального судочинства, із них на розгляд слідчих суддів – 11,6 тис. [6,5 тис.] клопотань, скарг, заяв щодо застосування заходів забезпечення кримінального провадження під час досудового розслідування.

До Верховного Суду усього надійшло 10,9 тис. [6,2 тис.] процесуальних звернень кримінального судочинства та про адміністративні правопорушення, що на 76 % більше, із них до Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду (далі – ККС ВС) – 10,8 тис. [6,1 тис.], Великої Палати Верховного Суду – 99 [69] процесуальних звернень кримінального судочинства.

Показник середньої кількості надходження процесуальних звернень і кримінальних проваджень у розрахунку на одного суддю ККС ВС⁵ у 2023 р. становив 386 [186].

| Респондент | Надійшло на розгляд справ і матеріалів | | | | |
|--|--|------------------|------------------|------------------------------|------------------------------|
| | 2021 | 2022 | 2023 | динаміка % (2023 до 2021) | динаміка % (2023 до 2022) |
| Усього, із них: | 2 141 174 | 1 516 135 | 2 079 990 | -2,9 | 37,2 |
| кримінальне судочинство | 1 202 499 | 789 390 | 1 121 139 | -6,8 | 42,0 |
| місцеві суди | 947 148 | 638 711 | 894 573 | -5,6 | 40,1 |
| апеляційні суди | 236 117 | 137 255 | 203 723 | -13,7 | 48,4 |
| Вищий антикорупційний суд | 9 736 | 7 339 | 12 123 | 24,5 | 65,2 |
| Касаційний кримінальний суд у складі Верховного Суду | 9 253 | 6 016 | 10 621 | 14,8 | 76,5 |
| Велика Палата Верховного Суду | 245 | 69 | 99 | -59,6 | 43,5 |
| про адміністративні правопорушення | 938 675 | 726 745 | 958 851 | 2,1 | 31,9 |
| місцеві суди | 910 516 | 703 344 | 925 284 | 1,6 | 31,6 |
| апеляційні суди | 27 944 | 23 283 | 33 373 | 19,4 | 43,3 |
| Вищий антикорупційний суд | 0 | 1 | 0 | 0 | -100,0 |
| Касаційний кримінальний суд у складі Верховного Суду | 215 | 117 | 194 | -9,8 | 65,8 |

Із урахуванням нерозглянутих за попередній рік справ і матеріалів, упродовж 2023 р. на розгляді загальних місцевих і апеляційних судів, ВАКС та Верховного Суду усього перебувало 2 млн 280 тис. [1 млн 720 тис.] справ і

⁵ Показник навантаження (тут і далі) розраховано із урахуванням середньої кількості суддів, які здійснювали правосуддя у ККС ВС у 2023 р.

Аналіз стану здійснення правосуддя у кримінальних провадженнях та справах про адміністративні правопорушення у 2023 році

матеріалів кримінального судочинства та про адміністративні правопорушення, що порівняно з 2022 р. на 32,5 % більше; із них справ і матеріалів:

- кримінального судочинства – 1 млн 245 тис. [912 тис.];
- про адміністративні правопорушення – 1 млн 34 тис. [808 тис.].

У тому числі на розгляді **місцевих загальних судів** усього перебувало 2 млн 1 тис. [1 млн 529 тис.] справ і матеріалів кримінального судочинства та про адміністративні правопорушення, що на 30,9 % більше. Із них справ і матеріалів:

- кримінального судочинства – 1 млн 4 тис. [748 тис.];
- про адміністративні правопорушення – 997 тис. [782 тис.].

На розгляді **апеляційних загальних судів** усього перебувало 253 тис. [175 тис.] справ і матеріалів кримінального судочинства та про адміністративні правопорушення, що на 44,9 % більше, ніж у попередньому році. Із них справ і матеріалів:

- кримінального судочинства – 216 тис. [148 тис.];
- про адміністративні правопорушення – 37 тис. [26 тис.].

На розгляді **ВАКС** усього перебувало 12,6 тис. [7,7 тис.] справ і матеріалів кримінального судочинства, що на 63,9 % більше.

На розгляді **Верховного Суду** усього перебувало 12,7 тис. [8,5 тис.] процесуальних звернень кримінального судочинства та про адміністративні правопорушення, що на 48,7 % більше. Із них на розгляді **ККС ВС** – 12,6 тис. [8,4 тис.] процесуальних звернень і кримінальних проваджень, **Великої Палати Верховного Суду** – 106 [75].

| Респондент | Перебувало на розгляді справ і матеріалів | | | | |
|--|---|------------------|------------------|------------------------------|------------------------------|
| | 2021 | 2022 | 2023 | динаміка % (2023 до 2021) | динаміка % (2023 до 2022) |
| Усього, із них: | 2 361 795 | 1 719 983 | 2 279 572 | -3,5 | 32,5 |
| кримінальне судочинство | 1 349 878 | 911 778 | 1 245 144 | -7,8 | 36,6 |
| місцеві суди | 1 079 113 | 747 541 | 1 003 869 | -7,0 | 34,3 |
| апеляційні суди | 247 224 | 148 183 | 216 263 | -12,5 | 45,9 |
| Вищий антикорупційний суд | 10 126 | 7 658 | 12 551 | 23,9 | 63,9 |
| Касаційний кримінальний суд у складі Верховного Суду | 13 165 | 8 321 | 12 355 | -6,2 | 48,5 |
| Велика Палата Верховного Суду | 250 | 75 | 106 | -57,6 | 41,3 |
| про адміністративні правопорушення | 1 011 917 | 808 205 | 1 034 428 | 2,2 | 28,0 |
| місцеві суди | 980 201 | 781 609 | 997 328 | 1,7 | 27,6 |
| апеляційні суди | 31 500 | 26 477 | 36 902 | 17,1 | 39,4 |
| Вищий антикорупційний суд | 0 | 1 | 0 | 0 | -100,0 |
| Касаційний кримінальний суд у складі Верховного Суду | 216 | 118 | 198 | -8,3 | 67,8 |

Аналіз стану здійснення правосуддя у кримінальних провадженнях та справах про адміністративні правопорушення у 2023 році

2. ЗАГАЛЬНІ ПОКАЗНИКИ РОЗГЛЯДУ СПРАВ І МАТЕРІАЛІВ КРИМІНАЛЬНОГО СУДОЧИНСТВА ТА ПРО АДМІНІСТРАТИВНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ. ЯКІСТЬ РОЗГЛЯДУ

| Респондент | Розглянуто справ і матеріалів | | | | |
|--|-------------------------------|------------------|------------------|------------------------------|------------------------------|
| | 2021 | 2022 | 2023 | динаміка % (2023 до 2021) | динаміка % (2023 до 2022) |
| Усього, із них: | 2 110 189 | 1 505 530 | 2 037 411 | -3,4 | 35,3 |
| кримінальне судочинство | 1 199 518 | 782 016 | 1 099 133 | -8,4 | 40,6 |
| місцеві суди | 945 395 | 633 057 | 874 456 | -7,5 | 38,1 |
| апеляційні суди | 234 692 | 135 703 | 202 742 | -13,6 | 49,4 |
| Вищий антикорупційний суд | 9 784 | 7 231 | 12 110 | 23,8 | 67,5 |
| Касаційний кримінальний суд у складі Верховного Суду | 9 407 | 5 962 | 9 734 | 3,5 | 63,3 |
| Велика Палата Верховного Суду | 240 | 63 | 91 | -62,1 | 44,4 |
| про адміністративні правопорушення | 910 671 | 723 514 | 938 278 | 3,0 | 29,7 |
| місцеві суди | 882 859 | 700 412 | 905 216 | 2,5 | 29,2 |
| апеляційні суди | 27 597 | 22 987 | 32 864 | 19,1 | 43,0 |
| Вищий антикорупційний суд | 0 | 1 | 0 | 0 | -100,0 |
| Касаційний кримінальний суд у складі Верховного Суду | 215 | 114 | 198 | -7,9 | 73,7 |

Протягом 2023 р. **розглянуто** усього 2 млн 37 тис. [1 млн 506 тис.] справ і матеріалів кримінального судочинства та про адміністративні правопорушення, що порівняно з попереднім роком на 35,3 % більше. Із них справ і матеріалів:

- *кримінального судочинства* – 1 млн 99 тис. [782 тис.];
- *про адміністративні правопорушення* – 938 тис. [724 тис.].

У тому числі **місцеві загальні суди** по першій інстанції усього **розглянули** 1 млн 780 тис. [1 млн 333 тис.] справ і матеріалів кримінального судочинства та про адміністративні правопорушення, що на 33,5 % більше. Із них справ і матеріалів:

- *кримінального судочинства* – 874 тис. [633 тис.];
- *про адміністративні правопорушення* – 905 тис. [700 тис.].

Апеляційні загальні суди за апеляціями та апеляційними скаргами **розглянули** усього 236 тис. [159 тис.] справ і матеріалів кримінального судочинства та про адміністративні правопорушення, що на 48,5 % більше. Із них справ і матеріалів:

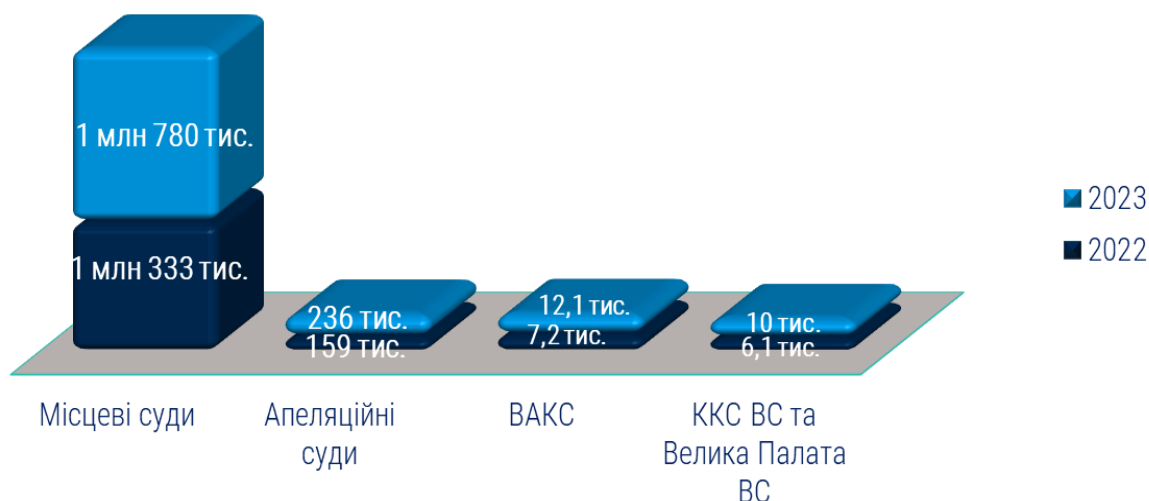
- *кримінального судочинства* – 203 тис. [136 тис.];
- *про адміністративні правопорушення* – 33 тис. [23 тис.].

ВАКС усього **розглянув** 12,1 тис. [7,2 тис.] справ і матеріалів кримінального судочинства, що на 67,5 % більше.

Аналіз стану здійснення правосуддя у кримінальних провадженнях та справах про адміністративні правопорушення у 2023 році

Верховний Суд усього розглянув 10 тис. [6,1 тис.] процесуальних звернень кримінального судочинства та про адміністративні правопорушення, що більше на 63,3 % порівняно з 2022 р. У тому числі ККС ВС розглянув 9,9 тис. [6,1 тис.], Велика Палата Верховного Суду – 91 [63].

Розгляд справ і матеріалів кримінального судочинства та про адміністративні правопорушення у 2022-2023 роках



Протягом 2023 р. на 36,3 % збільшилася кількість осіб, стосовно яких в апеляційному порядку скасовано і змінено вироки місцевих загальних судів, – 5,9 тис. [4,3 тис.]; проте їх частка від кількості осіб, щодо яких ухвалено вироки місцевими загальними судами, залишилася майже на рівні попереднього року і становила 6,8 % [6,9 %]. Усього в апеляційному порядку скасовано та змінено вироки та ухвали місцевих загальних судів щодо 12,7 тис. [9,9 тис.] осіб (більше на 28,7 %).

У касаційному порядку скасовано і змінено судові рішення у кримінальних провадженнях (справах) у 976 [768] кримінальних провадженнях (більше на 27,1 %) стосовно 1 тис. [859] осіб. Із них у касаційному порядку скасовано і змінено саме *вироки* місцевих та апеляційних загальних судів стосовно 422 [334] осіб; у тому числі *скасовано* – стосовно 308 [233] осіб, *змінено* – щодо 114 [101] осіб.

На 29,1 % збільшилася кількість осіб, щодо яких в апеляційному порядку скасовано та змінено постанови, винесені місцевими загальними судами у справах про адміністративні правопорушення, – 6,4 тис. [5 тис.]. Проте їх частка від загальної кількості осіб, стосовно яких місцевими загальними судами винесено постанови у справах про адміністративні правопорушення, залишилася на рівні попереднього року – 0,8 % [0,8 %].

За статистичними даними ДСА у 2023 р. зменшився відсоток справ і матеріалів *кримінального судочинства*, загальний термін проходження яких у

Аналіз стану здійснення правосуддя у кримінальних провадженнях та справах про адміністративні правопорушення у 2023 році

місцевих загальних судах тривав понад 1 рік, – 35 % [43 %]; *про адміністративні правопорушення* – 8,5 % [8,8 %]. В апеляційних загальних судах цей показник становив: справи і матеріали *кримінального судочинства* – 27,4 % [26 %]; *про адміністративні правопорушення* – 8,6 % [9 %].

3. РОЗГЛЯД МАТЕРІАЛІВ КРИМІНАЛЬНОГО СУДОЧИНСТВА ТА КРИМІНАЛЬНИХ ПРОВАДЖЕНЬ (СПРАВ)

3.1. Розгляд матеріалів кримінального судочинства та кримінальних проваджень (справ) місцевими загальними судами

У 2023 р. згідно зі статистичними даними ДСА на розгляді місцевих загальних судів по першій інстанції усього **перебувало**⁶ 1 млн 4 тис. [748 тис.] матеріалів кримінального судочинства та кримінальних проваджень (справ), що на 34,3 % більше, ніж у 2022 р.

Із них у провадженні перебувало⁷:

- кримінальних проваджень (справ), що надійшли до суду з обвинувальним актом, – 208 тис. [169 тис.], що на 23,4 % більше;
- проваджень з клопотанням про звільнення від кримінальної відповідальності (за справами без обвинувальних актів) – 1,2 тис. [1,3 тис.], що на 14 % менше;
- проваджень з клопотанням про застосування примусових заходів виховного характеру щодо неповнолітніх – 433 [322];
- проваджень з клопотанням про застосування примусових заходів медичного характеру – 1,9 тис. [1,5 тис.], що на 23,7 % більше;
- клопотань, подань слідчих органів – 610 тис. [420 тис.], що на 45,3 % більше;
- скарг на дії слідчих органів – 74 тис. [57 тис.], що більше на 30,5 %;
- заяв про відвід суддів – 13 тис. [9,7 тис.], що на 34,7 % більше;
- подань, клопотань у порядку виконання судових рішень – 72 тис. [70,4 тис.];
- матеріалів про надання міжнародної правової допомоги – 745 [782];
- справ про перегляд судових рішень за нововиявленими обставинами – 710 [744];
- справ про відновлення втрачених матеріалів – 1,5 тис. [174], що у 8,4 раза більше.

Місцеві загальні суди **закінчили провадження** у 874 тис. [633 тис.] матеріалах кримінального судочинства та кримінальних провадженнях (справах), або 87,1 % [85 %] від тих, що перебували на розгляді протягом року. Із них закінчено провадження у 107 тис. [80 тис.] кримінальних провадженнях (справах); їх частка

⁶ Статистичний звіт ДСА форми № 1-ЄЗ «Оперативний статистичний звіт щодо стану здійснення правосуддя місцевими та апеляційними судами».

⁷ Статистичний звіт ДСА форми № 1-к «Звіт судів першої інстанції про розгляд матеріалів кримінального провадження».

Аналіз стану здійснення правосуддя у кримінальних провадженнях та справах про адміністративні правопорушення у 2023 році

від загальної кількості тих, що перебували на розгляді, становила 51,3 % [47,7 %].

Із прийняттям судового рішення місцеві загальні суди розглянули 802 тис. [575 тис.] матеріалів кримінального судочинства та кримінальних проваджень (справ), що на 39,5 % більше порівняно з попереднім роком, або 93,7 % [92,8 %] від кількості тих, провадження в яких закінчено.

Обвинувальний або виправдувальний вирок місцеві загальні суди ухвалили майже у 84,2 тис. [61 тис.] кримінальних провадженнях (справах), що на 38,8 % більше, або 79 % [75,3 %] від кількості тих справ, провадження в яких закінчено. Виправдувальні вироки ухвалено стосовно 810 [714] осіб, що на 13,4 % більше; їх частка від кількості всіх осіб, щодо яких ухвалено вироки, становила 1 % [1,2 %]. У тому числі у справах публічного обвинувачення виправдувальні вироки ухвалено стосовно 805 [707] осіб.

Із закриттям кримінального провадження місцеві загальні суди розглянули 20 тис. [16 тис.] кримінальних провадження (справ); їх частка від кількості тих справ, провадження в яких закінчено, становила 18,4 % [20,3 %].

За нововиявленими обставинами у провадженні місцевих загальних судів перебувало 710 [744] кримінальних провадження (справ). Закінчено провадження у 513 [517] кримінальних провадженнях (справах), із них: повернуто – 252 [250] заяви; заяву задоволено із скасуванням вироку й ухваленням нового вироку – у 13 [14] справах; задоволено заяву із скасуванням ухвали і постановленням нової ухвали – у 42 [34] справах; заяву залишено без задоволення – у 176 [189] справах.

Станом на 31 грудня 2023 р. місцеві загальні суди **не розглянули**⁸ 129 тис. матеріалів кримінального судочинства та кримінальних проваджень (справ), або 12,9 % [15 %] від загальної кількості тих, що перебували на розгляді протягом року; із них кримінальних проваджень (справ) – 101 тис., або 49 % [52,3 %].

У структурі кримінальних проваджень (справ), які були розглянуті місцевими загальними судами з ухваленням вироку, найбільшу частку, як і в попередньому році, становили справи про вчинення злочинів проти власності (статті 185–198 Кримінального кодексу України (далі – КК)) – 32,2 % [36,3%] від усіх розглянутих місцевими загальними судами справ із ухваленням вироку, або 27 тис. [22 тис.] таких справ;

– справи про злочини у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів (статті 305–320 КК) – 19,7 % [17,7 %], або 16,5 тис. [10,7 тис.];

– справи про злочини проти життя та здоров'я особи (статті 115–145 КК) – 15 % [14,7 %], або 12,6 тис. [8,9 тис.];

– справи про злочини проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування та об'єднань громадян (статті 338–360 КК) – 6,8 % [6,7 %], або 5,8 тис. [4,1 тис.];

– справи про злочини проти встановленого порядку несення військової

⁸ Статистичний звіт ДСА форми № 1-ЄЗ «Оперативний статистичний звіт щодо стану здійснення правосуддя місцевими та апеляційними судами».

Аналіз стану здійснення правосуддя у кримінальних провадженнях та справах про адміністративні правопорушення у 2023 році

- служби (військові злочини) (статті 402–435 КК) – 4,3 % [3,3 %], або 3,6 тис. [2 тис.];
- справи про злочини проти безпеки руху та експлуатації транспорту (статті 276–292 КК) – 4 % [4,9 %], або 3,4 тис. [3 тис.];
 - справи про злочини проти громадської безпеки (статті 255–270¹ КК) – 3,7 % [3,5 %], або 3,1 тис. [2,1 тис.];
 - справи про злочини у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг, (статті 364–370 КК) – 2,4 % [2,6 %], або 2,1 тис. [1,6 тис.];
 - справи про злочини у сфері охорони державної таємниці, недоторканості державних кордонів, забезпечення призову та мобілізації (статті 328–337 КК) – 1,9 % [0,9 %], або 1,6 тис. [528];
 - справи про злочини проти основ національної безпеки України (статті 109–114¹ КК) – 1,8 % [1,1 %], або 1,6 тис. [648];
 - справи про злочини проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини і громадянина (статті 157–184 КК) – 1,8 % [1,6 %], або 1,5 тис. [985];
 - справи про злочини проти правосуддя (статті 371–400 КК) – 1,7 % [1,9 %], або 1,4 тис. [1,2 тис.];
 - справи про злочини проти довкілля (статті 236–254 КК) – 1,3 % [1,5 %], або 1,1 тис. [932];
 - справи про злочини проти громадського порядку та моральності (статті 293–304 КК) – 1,3 % [1,5 %], або 1,1 тис. [895];
 - справи про злочини проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку (статті 436–447 КК) – 0,9 % [0,6 %], або 718 [356];
 - справи про злочини у сфері господарської діяльності (статті 199–233 КК) – 0,6 % [0,4 %], або 465 [254];
 - справи про злочини проти статевої свободи та статевої недоторканості особи (статті 152–156 КК) – 0,3 % [0,4 %], або 273 [219];
 - справи про злочини у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж і мереж електрозв'язку (статті 361–363¹ КК) – 0,1 % [0,2%], або 114 [104];
 - справи про злочини проти волі, честі та гідності особи (статті 146–151 КК) – 0,1 % [0,1 %], або 70 [55];
 - справи про злочини проти безпеки виробництва (статті 271–275 КК) – 0,1 % [0,1 %], або 51 [42] справа.

У 2023 р. **потерпіло від злочинів** 42,2 тис. [34,7 тис.] осіб, що на 21,4 % більше, із них: *жінок* – 19 тис. [15 тис.], *чоловіків* – 23,1 тис. [19,8 тис.]. Із загальної кількості потерпілих від злочинів *неповнолітні особи* становили 1,6 тис. [1,3 тис.], у тому числі дівчаток – 682 [571]. Завдано матеріальної та моральної шкоди 30,3 тис. [25,6 тис.] осіб, або 71,8 % [73,7 %] від кількості усіх потерпілих від злочинів, на загальну суму близько 966 млн грн.

Аналіз стану здійснення правосуддя у кримінальних провадженнях та справах про адміністративні правопорушення у 2023 році

Розгляд місцевими загальними судами з ухваленням вироку кримінальних проваджень (справ) за розділами Особливої частини Кримінального кодексу України у 2023 році



3.2. Оперативність розгляду місцевими загальними судами кримінальних проваджень (справ)⁹

Незважаючи на збільшення упродовж 2023 р. кількості **нерозглянутих кримінальних проваджень** (без матеріалів), їх частка від тих, що перебували на розгляді, зменшилася. Так, станом на 31 грудня 2023 р. місцеві загальні суди не розглянули 81 тис. [74 тис.] справ (за винятком тих, провадження в яких зупинено), що на 9,1 % більше порівняно з попереднім роком; проте їх частка зменшилась і становила 39,1 % [44,2 %].

У строк **понад 6 місяців** залишилися нерозглянутими 13,7 тис. [8,1 тис.] справ, що на 69,8 % більше; їх частка від кількості тих, що перебували на розгляді, також збільшилася – 6,5 % [4,7 %].

Понад 1 рік у провадженні місцевих загальних судів перебувало 11,3 тис. [16,1 тис.] справ, що на 29,7 % менше, або 5,3 % [9,4 %] від кількості справ, що перебували на розгляді. Найбільший відсоток нерозглянутих понад 1 рік кримінальних проваджень (справ) зафіксовано у місцевих загальних судах областей: Полтавської – 8,9 % від кількості справ, що перебували на розгляді судів області, Миколаївської – 7,2 %, Вінницької – 6,2 %, Житомирської – 6 %, Одеської – 6 % та м. Києва – 6,6 %. Найменший відсоток таких кримінальних проваджень (справ) спостерігався у місцевих загальних судах областей:

⁹ Статистичний звіт ДСА форми № 1-мзс «Звіт місцевих загальних судів про розгляд судових справ».

Аналіз стану здійснення правосуддя у кримінальних провадженнях та справах про адміністративні правопорушення у 2023 році

Чернігівської – 2,3 %, Чернівецької – 2,6 %, Харківської – 2,7 %.

Понад 2 роки у провадженні місцевих загальних судів перебувало 29,7 тис. [27,3 тис.] справ, що на 8,6 % більше, проте їх частка від тих, що перебували упродовж року на розгляді дещо зменшилась і становила 14 % [15,9 %]. Найбільший відсоток нерозглянутих понад 2 роки кримінальних проваджень (справ) зафіксовано у місцевих загальних судах областей: Херсонської – 57,3 % від кількості справ, що перебували на розгляді судів області, Одеської – 20,8 %, Київської – 18,1 %, Миколаївської – 18 % та м. Києва – 23,2 %. Найменший відсоток таких кримінальних проваджень (справ) спостерігався у місцевих загальних судах областей: Полтавської – 2,5 %, Чернівецької – 3,1 %, Чернігівської – 3,5 %.

Минулого року відбулося також збільшення як кількості кримінальних проваджень (справ), так і кількості **осіб, які трималися під вартою і рахувалися за судами понад 6 місяців**, проте частка таких проваджень від загальної кількості тих, що перебували на розгляді, залишилася на рівні попереднього року. Станом на 31 грудня 2023 р. місцеві загальні суди по першій інстанції не розглянули 6,4 тис. [5,2 тис.] кримінальних проваджень (справ), що на 21,3 % більше, або 3,1 % [3,1 %] від кількості тих, що перебували у провадженні судів, та за якими 7,9 тис. [6,8 тис.] осіб трималися під вартою і рахувалися за судами понад 6 місяців. Найбільша кількість таких нерозглянутих кримінальних проваджень (справ) перебувала в судах м. Києва – 922 справи стосовно 1,2 тис. осіб та областей: Дніпропетровської – 1,1 тис. справ (1,3 тис. осіб); Одеської – 609 справ (758 осіб); Харківської – 532 справи (634 особи); Київської – 311 справ (428 осіб); Полтавської – 289 справ (357 осіб); Львівської – 284 справи (391 особа).

Протягом 2023 р. також збільшилася (на 12,9 %) кількість фактів **відкладення розгляду кримінальних проваджень (справ)** місцевими загальними судами – майже 380 тис. [336 тис.].

До тривалого перебування справ на розгляді місцевих загальних судів, як і в попередні роки, призводила неявка у судові засідання учасників кримінального провадження. Так, **через неприбуття (неявку) обвинувачених (підсудних), свідків, захисників, прокурорів та інших учасників процесу** зафіксовано 102 тис. [98 тис.] фактів відкладення розгляду кримінальних проваджень (справ); проте їх частка від загальної кількості фактів відкладення розгляду кримінальних проваджень (справ) протягом року зменшилася – 26,8 % [29,1 %].

Із них через неприбуття (неявку):

- обвинуваченого (підсудного) – 61 тис. [59 тис.];
- свідків чи потерпілих – 19 тис. [18 тис.];
- захисника – 10 тис. [9 тис.];
- прокурора – 2,7 тис. [2,3 тис.].

Через **нездійснення доставки до суду обвинуваченого (підсудного), який тримається під вартою**, зафіксовано 2,7 тис. [4 тис.] фактів відкладення розгляду кримінальних проваджень (справ), що менше на 31 %.

Аналіз стану здійснення правосуддя у кримінальних провадженнях та справах про адміністративні правопорушення у 2023 році



Упродовж 2023 р. зафіксовано 3,1 тис. [2,3 тис.] фактів ухвалення місцевими загальними судами рішень про **привід свідка** під час розгляду кримінальних проваджень (справ), що на 31,4 % більше, ніж у попередньому році. Із них відповідні підрозділи органів внутрішніх справ, органів безпеки, органів, що здійснюють контроль за дотриманням податкового законодавства, не виконали постанови судів про привід осіб у 1,6 тис. [1,2 тис.] матеріалах, або 50,9 % [52,8 %] від кількості тих, у яких було прийнято рішення про привід свідка; про **привід обвинуваченого (підсудного)** – 12,7 тис. [11,5 тис.] фактів (більше на 10,5 %); із них не виконано постанови судів про привід обвинуваченого (підсудного) – у 7,1 тис. [6,7 тис.] матеріалах (майже кожна друга постанова суду), або 56,2 % [58,1 %]. Місцеві загальні суди змінили обвинуваченому (підсудному) запобіжний захід на **взяття під варту** у 210 [182] кримінальних провадженнях (справах). **Грошове стягнення** накладено на 379 [369] осіб.

У зв'язку із **розшуком обвинуваченого (підсудного)** місцеві загальні суди зупинили провадження у 12,2 тис. [9,7 тис.] справах, що порівняно з 2022 р. на 25,2 % більше; їх частка від кількості справ, провадження в яких зупинено, становила 60,6 % [71,3 %]. Найбільший відсоток зупинених провадженням кримінальних справ у зв'язку з розшуком обвинуваченого (підсудного) відмічався у місцевих загальних судах областей: Донецької – 93,5 % від загальної кількості зупинених провадженням справ області, Херсонської – 76,9 %, Одеської – 75,9 %, Харківської – 69,8 %, Полтавської – 68,3 %, Закарпатської – 66,4 %, Запорізької – 65,9 %, Миколаївської – 64,1 %, та м. Києва – 71 %.

Аналіз стану здійснення правосуддя у кримінальних провадженнях та справах про адміністративні правопорушення у 2023 році

У 2023 р. кількість кримінальних проваджень (справ) і матеріалів, провадження в яких закінчено протягом 3-х місяців, становила 816 тис. [576 тис.]. У строк від 3 місяців до 1 року закінчено провадження у 35,1 тис. [34,4 тис.] справ і матеріалів; понад 1 року до 2 років – 8 тис. [8,8 тис.] справ і матеріалів; понад 2 років до 3 років – 4,3 тис. [4,3 тис.] справ і матеріалів. Кількість справ і матеріалів, провадження в яких закінчено минулого року, а їх розгляд тривав понад 3 роки, становила 5,7 тис. [4,4 тис.], що на 29,7 % більше.

3.3. Розгляд клопотань, скарг, заяв під час досудового розслідування та судового розгляду¹⁰

Протягом 2023 р. у провадженні слідчих суддів (*місцеві суди та апеляційні суди у порядку статті 248 КПК*) під час досудового розслідування перебувало 856 тис. [584 тис.] клопотань, скарг, заяв (на 46,6 % більше). Із них 842 тис. [567 тис.] надійшло на розгляд минулого року, у тому числі клопотань слідчих, прокурорів щодо застосування заходів забезпечення кримінального провадження – 744 тис. [500 тис.], що на 48,9 % більше.

Слідчі судді усього розглянули 837 тис. [569 тис.] клопотань, скарг та заяв (97,8 % [97,4 %] від кількості тих, що перебували на розгляді), із них задовольнили 676 тис., або 80,8 % [80,6 %] від кількості розглянутих.

Під час досудового розслідування слідчі судді розглянули (без урахування повернутих) на 49 % більше клопотань слідчих, прокурорів щодо застосування заходів забезпечення кримінального провадження – 720 тис. [483 тис.], із яких задоволено 635 тис. [417 тис.] клопотань, або 88,2 % [86,3 %] від кількості розглянутих. У тому числі розглянуто усього 46,6 тис. [35 тис.] клопотань про застосування запобіжних заходів, із яких задоволено 34,1 тис. [24 тис.], або 73,3 % [68,7 %] від кількості розглянутих; клопотань про надання дозволу на проведення негласної слідчої (розшукової) дії – 143 тис. [89 тис.], із яких задоволено 128 тис. [79 тис.], або 89,5 % [88,7 %].

Зокрема слідчі судді у 2023 р. розглянули (без урахування повернутих) клопотання: про застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою – 30,8 тис. [24,4 тис.], із них задоволено 20 тис. [14,6 тис.], або 64,4 % [59,8 %] від кількості розглянутих; про продовження строків тримання під вартою – 8,8 тис. [6,9 тис.], із них задоволено 8,3 тис. [6,4 тис.], або 94,9 % [93,1 %]; про застосування особистого зобов'язання – 6,7 тис. [3,7 тис.], із них задоволено 6,3 тис. [3,5 тис.], або 94,5 % [94 %]; про застосування домашнього арешту – 8,3 тис. [6,3 тис.], із них задоволено 7,4 тис. [5,5 тис.], або 88,9 % [87,9 %]; про застосування застави – 713 [600], із них задоволено 514 [434], або 72,1 % [72,3 %]; про застосування особистої поруки – 37 [31], із них задоволено 24 [26], або 64,9 % [83,9 %].

Слідчим суддям відповідно до положень частини першої статті 303 КПК

¹⁰ Статистичний звіт ДСА форми № 1-к «Звіт судів першої інстанції про розгляд матеріалів кримінального провадження».

Аналіз стану здійснення правосуддя у кримінальних провадженнях та справах про адміністративні правопорушення у 2023 році

надійшло на розгляд 70,8 тис. [50,2 тис.] **скарг на рішення, дії чи бездіяльність слідчого або прокурора**, які можуть бути оскаржені під час досудового розслідування (на 41,1 % більше, ніж у 2022 р.). Усього у провадженні перебувало 74,1 тис. [57 тис.] таких скарг. Повернуто 9 тис. [6 тис.] скарг. Розглянуто (без повернутих) 61 тис. [47 тис.] скарг, із них задоволено 34 тис. [26 тис.], або 55,7 % [55,2 %] від кількості розглянутих.

У тому числі розглянуто скарг (без урахування повернутих) на:

– **бездіяльність слідчого, прокурора**, яка полягає у невнесенні відомостей про кримінальне правопорушення до Єдиного реєстру досудових розслідувань після отримання заяви чи повідомлення про кримінальне правопорушення, у непервинності тимчасово вилученого майна згідно з вимогами ст. 169 КПК, а також у нездійсненні інших процесуальних дій, які він зобов'язаний вчинити у визначений КПК строк (пункт 1 ч. 1 ст. 303 КПК), – 47 тис. [35,2 тис.], із них задоволено 26,8 тис. [19,8 тис.] скарг, або 57,1 % [56,4 %] від кількості розглянутих;

– **рішення слідчого чи прокурора про закриття кримінального провадження** (пункти 3, 4 ч. 1 ст. 303 КПК) – 7,4 тис. [6,7 тис.], із них задоволено 5 тис. [4,5 тис.], або 67,8 % [67,7 %] від кількості розглянутих;

– **рішення слідчого, прокурора про відмову в задоволенні клопотання про проведення слідчих (розшукових) дій, негласних слідчих (розшукових) дій** (пункт 7 ч. 1 ст. 303 КПК) – 2,1 тис. [1,4 тис.], із них задоволено 668 [536], або 31,2 % [37,8 %] від кількості розглянутих.

В апеляційному порядку¹¹ упродовж 2023 р. на 40,4 % більше розглянуто **апеляційних скарг на ухвали слідчих суддів** – 18,5 тис. [13,2 тис.], із них щодо 14,4 тис. [10,1 тис.] осіб ухвали залишено без змін (77,5 % [76,5 %] від кількості розглянутих); скасовано із постановленням нової ухвали – щодо 4,2 тис. [3,1 тис.] осіб, або 22,5 % [23,5 %].

У тому числі щодо 12,6 тис. [9 тис.] осіб розглянуто апеляційні скарги на ухвали слідчих суддів, постановлені за наслідками розгляду клопотань (подань) **щодо застосування заходів забезпечення кримінального провадження**, із них залишено без змін ухвали щодо 10,1 тис. [7,1 тис.] осіб (80,4 % [79 %] від кількості розглянутих); скасовано із постановленням нової ухвали відносно 2,5 тис. [1,9 тис.] осіб, або 19,6 % [21 %], у тому числі змінено запобіжний захід 59 [44] особам.

Із них щодо 5 тис. [3,7 тис.] осіб розглянуто апеляційні на ухвали слідчих суддів **про застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою**, що на 35,8 % більше порівняно з попереднім роком; скасовано із постановленням нової ухвали відносно 638 [472] осіб, або 3,2 % [3,2 %] від кількості задоволених місцевими загальними судами клопотань (подань) про застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою.

¹¹ Статистичний звіт ДСА форми № 2-к «Звіт судів апеляційної інстанції про розгляд апеляційних скарг у порядку кримінального провадження».

Аналіз стану здійснення правосуддя у кримінальних провадженнях та справах про адміністративні правопорушення у 2023 році

Станом на 31 грудня 2023 р. слідчі судді під час досудового розслідування **не розглянули** 16,4 тис. клопотань, скарг та заяв, або 1,9 % [2,2 %] від загальної кількості тих, що перебували на розгляді протягом року.

Під час *судового розгляду* суддями місцевих загальних судів прийнято рішення **про застосування спеціальної конфіскації** у 1 тис. [575] кримінальних провадженнях стосовно 1,1 тис. [622] осіб. **Заходи забезпечення кримінального провадження** застосовано у 5,8 тис. [7,5 тис.] справах. Постановлено 5 тис. [3,9 тис.] ухвал **про надання органом пробації досудової доповіді** (на 30,6 % більше), із них щодо неповнолітніх осіб – 304 [278].

За результатами розгляду кримінальних проваджень місцеві загальні суди **взяли під варту** 623 [539] особи, що на 15,6 % більше, ніж у 2022 р. **Звільнено з-під варту** 616 [732] осіб, що на 15,8 % менше; із них у зв'язку із засудженням особи до інших видів покарання, не пов'язаних із позбавленням волі на певний строк, – 193 [270] особи.

Під **заставу** місцеві загальні суди звільнили 275 [139] осіб. Сума внесеної застави склала 47 млн 917 тис. грн.

У 2023 р. місцевими загальними судами на 11,3 % менше розглянуто клопотань **про звільнення від кримінальної відповідальності** – 834 [940], із них задоволено 793 [900], або 95,1 % [95,7 %] від кількості розглянутих клопотань.

У порядку **надання міжнародної правової допомоги** місцевими загальними судами усього розглянуто 668 [711] запитів, клопотань, скарг; із них повернуто – 126 [85], задоволено – 393 [438], або 72,5 % [70 %] від кількості розглянутих (без повернутих), відмовлено – 65 [83]. У тому числі слідчі судді розглянули: **клопотань прокурорів про застосування екстрадиційного арешту особи за запитом компетентного органу іноземної держави про її видачу (ст. 584 КПК)** – 47 [65], із них задоволено – 42 [55], відмовлено – 4 [2]; **запитів про вручення документів згідно з положеннями ст. 564 КПК** – 302 [246], із них повернуто – 107 [64], задоволено – 102 [103], відмовлено – 32 [34]; **клопотань про приведення вироку суду іноземної держави у відповідність із законодавством України (ст. 609 КПК)** – 14 [29], із них повернуто – 3 [1], задоволено – 10 [23], відмовлено – 1 [2].

У 373 [37] кримінальних провадженнях відповідно до статті 323 КПК здійснено **спеціальне судове провадження**, що перевищує показник попереднього року у 10 разів.

Із фіксуванням судового процесу за **допомогою звукозаписувальних технічних засобів** розглянуто 287 тис. [223 тис.] кримінальних провадження (справ).

У **режимі відеоконференції** судове провадження здійснювалося у 18 тис. [14 тис.] кримінальних провадженнях (справах).

Відповідно до статті 31 КПК **судом присяжних** розглянуто 39 [44] кримінальних провадження.

Кількість **цивільних позовів**, заявлених у кримінальному провадженні, становила 7,2 тис. [5,8 тис.], що на 24,8 % більше.

3.4. Апеляційний розгляд матеріалів кримінального судочинства та кримінальних проваджень (справ)¹²

У 2023 р. на розгляді апеляційних загальних судів усього перебувало 253 тис. [175 тис.] справ і матеріалів кримінального судочинства та про адміністративні правопорушення, що на 44,9 % більше порівняно з 2022 р. Із них справ і матеріалів:

- кримінального судочинства – 216 тис. [148 тис.];
- про адміністративні правопорушення – 37 тис. [26 тис.].

Протягом минулого року до апеляційних загальних судів усього надійшло 237 тис. [161 тис.] справ і матеріалів кримінального судочинства та про адміністративні правопорушення (на 48,2 % більше), із них кримінального судочинства – 204 тис. [137 тис.]. У тому числі надійшло:

- ухвал про направлення кримінального провадження з одного суду до іншого в межах юрисдикції одного суду апеляційної інстанції (ст. 34 КПК) – 9 тис. [7 тис.];
- ухвал про надання дозволу на проведення негласної слідчої (розшукової) дії (ст. 248 КПК) – 143 тис. [89 тис.];
- заяв про перегляд судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами – 64 [51];
- ухвал щодо виконання судового рішення (пункт 4 ч. 2 ст. 539 КПК) – 10 [3];
- заяв про відновлення втрачених матеріалів кримінального провадження – 5 [1];
- кримінальних проваджень (справ) і матеріалів за апеляційними скаргами на вироки, ухвали (постанови) місцевих загальних судів – 51 тис. [41 тис.], що на 24,4 % більше порівняно з попереднім роком, із них за апеляційними скаргами на вироки – 14 тис. [11 тис.] справ (на 28,9 % більше).

Усього у 2023 р. апеляційними загальними судами розглянуто 236 тис. [159 тис.] справ і матеріалів кримінального судочинства та про адміністративні правопорушення, що на 48,5 % більше, із них кримінального судочинства – 203 тис. [136 тис.]. Кількість осіб, стосовно яких за апеляційними скаргами розглянуто матеріали кримінального судочинства та кримінальні провадження (справи), становила 40,5 тис. [32 тис.], із них за апеляційними скаргами на вироки – 11,9 тис. [8,8 тис.] осіб.

В апеляційному порядку перевірено законність та обґрунтованість 40,1 тис. [31 тис.] вироків, ухвал (постанов) місцевих загальних судів у справах і матеріалах кримінального судочинства, що на 28,1 % більше; із них кримінальних проваджень

¹² Статистичні звіти ДСА форми № 2-к «Звіт судів апеляційної інстанції про розгляд апеляційних скарг у порядку кримінального провадження» та форми № 2-азс «Звіт апеляційних судів про розгляд судових справ».

Аналіз стану здійснення правосуддя у кримінальних провадженнях та справах про адміністративні правопорушення у 2023 році

(справ) за апеляційними скаргами на вироки – 11,3 тис. [8,3 тис.]. Апеляційні скарги задоволено у 12 тис. [9,3 тис.] матеріалах кримінального провадження та кримінальних провадженнях (справах), із них за апеляційними скаргами на вироки – у 5,6 тис. [4 тис.] кримінальних провадженнях (справах).

Загальна кількість осіб, стосовно яких за апеляційними скаргами скасовано і змінено вироки, ухвали (постанови) місцевих загальних судів, становила 12,4 тис. [9,6 тис.], що на 29,2 % більше.

Із них за апеляційними скаргами скасовано і змінено вироки місцевих загальних судів стосовно 5,9 тис. [4,3 тис.] осіб. Частка осіб, стосовно яких в апеляційному порядку у 2023 р. скасовано і змінено вироки місцевих загальних судів, залишилася майже на рівні попереднього року – 6,8 % [6,9 %] від кількості осіб, щодо яких місцевими загальними судами було ухвалено вироки.

Найбільший відсоток скасованих і змінених за апеляційними скаргами вироків постановили місцеві загальні суди областей: Запорізької – 11,1 % [10,5 %] від кількості засуджених, виправданих осіб місцевими загальними судами області; Вінницької – 10,8 % [12,6 %]; Волинської – 9,3 % [9,1 %], Дніпропетровської – 8,7 % [8,9 %] та Полтавської – 8,2 % [5,1 %]. Найменший відсоток скасованих і змінених за апеляційними скаргами вироків постановили місцеві загальні суди областей: Рівненської – 3,1 % [4,4 %]; Сумської – 4,1 % [4,3 %]; Тернопільської – 4,6 % [6,3 %], Черкаської – 4,8 % [5,8 %].

У тому числі за апеляціями скасовано вироки стосовно 3,4 тис. [2,4 тис.] осіб, що на 40,5 % більше, із них:

- із направленням справи на новий судовий розгляд стосовно 1,2 тис. [927] осіб; їх частка від кількості осіб, щодо яких вироки місцевих загальних судів скасовано в апеляційному порядку, значно зменшилася порівняно з попереднім роком – 34,5 % [38,8 %];
- із постановленням нового вироку стосовно 1,6 тис. [1 тис.] осіб, або 48,8 % [43,3 %]. У тому числі новий вирок ухвалено через необхідність застосування більш суворого покарання стосовно 825 [511] осіб, або 50,3 % [49,4 %] від кількості тих, щодо яких апеляційними загальними судами ухвалено нові вироки у справах;
- із закриттям кримінального провадження стосовно 546 [412] осіб, або 16,3 % [17,2 %] від кількості тих, щодо яких вироки скасовано. У тому числі відповідно до положень КПК із закриттям провадження у справі в разі, якщо не встановлені достатні докази для доведення винуватості особи у суді і вичерпані можливості їх отримати в апеляційному порядку, скасовано вироки стосовно 39 [48] осіб, або 7,1 % [11,7 %] від кількості усіх осіб, вироки щодо яких скасовано із закриттям провадження у справі.

Виправдувальні вироки в апеляційному порядку скасовано стосовно 179 [146] осіб, що на 22,6 % більше; із них у справах публічного обвинувачення – 177 [146]. Постановлено новий вирок у зв'язку зі скасуванням необґрунтованого

Аналіз стану здійснення правосуддя у кримінальних провадженнях та справах про адміністративні правопорушення у 2023 році

виправдувального вироку суду першої інстанції стосовно 80 [52] осіб (44,7 % [35,6 %] від загальної кількості скасованих виправдувальних вироків).

Найчастіше **підставами для скасування вироків в апеляційному порядку**, як і в минулі роки, були *істотні порушення вимог кримінально-процесуального закону* (ст. 412 КПК). **Скасовано вирок** стосовно 910 [851] осіб, або 27,1 % [35,6 %] від кількості тих осіб, щодо яких вирок скасовано. Із них судові провадження здійснено за відсутності захисника, якщо його участь є обов'язковою (пункт 4 ч. 2 ст. 412 КПК), стосовно 4 [1] осіб.

Через *неправильне застосування закону про кримінальну відповідальність* (ст. 413 КПК) скасовано вирок стосовно 875 [564] осіб, їх частка від кількості осіб, щодо яких вирок в апеляційному порядку скасовано, становила 26,1 % [23,6 %]; через *невідповідність призначеного покарання тяжкості кримінального правопорушення та особі обвинуваченого* (ст. 414 КПК) – щодо 372 [241] осіб, або 11,1 % [10,1 %]; через *неповноту судового розгляду* (ст. 410 КПК) – щодо 169 [119] осіб, або 5 % [5 %]; через *невідповідність висновків суду фактичним обставинам кримінального провадження* (ст. 411 КПК) – щодо 175 [98] осіб, або 5,2 % [4,1 %].

В апеляційному порядку **змінено вирок** стосовно 2,5 тис. [1,9 тис.] осіб, що на 31,1 % більше. Із них *без зміни кваліфікації злочину з пом'якшенням призначеного покарання*, якщо суд апеляційної інстанції визнав, що покарання за своєю суворістю не відповідає тяжкості кримінального правопорушення та особі обвинуваченого, змінено вирок стосовно 805 [629] осіб, або 31,7 % [32,5 %] від загальної кількості осіб, щодо яких змінено вирок. *Зі зміною правової кваліфікації* кримінального правопорушення і застосуванням статті (частини статті) закону України про кримінальну відповідальність про менш тяжке кримінальне правопорушення змінено вирок стосовно 112 [99] осіб, або 4,4 % [5,1 %] від загальної кількості осіб, щодо яких змінено вирок.

Апеляційними загальними судами за результатами апеляційного розгляду¹³ також **скасовано ухвали (постанови)** місцевих загальних судів стосовно 2,1 тис. [2 тис.] осіб; **змінено ухвали (постанови)** стосовно 270 [202] осіб; **залишено без змін ухвали (постанови)** щодо 7,7 тис. [7,5 тис.] осіб.

За **нововиявленими або виключними обставинами** у провадженні апеляційних загальних судів перебувало 74 [61] заяви про перегляд судових рішень у кримінальних провадженнях (справах). За результатами розгляду повернуто або закрито кримінальне провадження у зв'язку з відмовою від заяви – за 54 [46] заявами, або 73 % [75,4 %]. Розглянуто по суті 8 [5] заяв, із них 1 [1] заяву задоволено із скасуванням ухвали і ухваленням нової ухвали; без задоволення залишено 6 [4] заяв.

В апеляційному порядку згідно з положеннями КПК упродовж 2023 р. на розгляді перебувало 27,6 тис. [21,1 тис.] **апеляційних скарг на ухвали слідчих суддів**, що на 30,9 % більше. Розглянуто 25,2 тис. [18,6 тис.], із них в апеляційному порядку задоволено 4,4 тис. [3,3 тис.], або 17,3 % [17,8 %] від кількості розглянутих.

¹³ Розділ 3 статистичного звіту ДСА форми № 2-к «Звіт судів апеляційної інстанції про розгляд апеляційних скарг у порядку кримінального провадження».

Аналіз стану здійснення правосуддя у кримінальних провадженнях та справах про адміністративні правопорушення у 2023 році

РЕЗУЛЬТАТИ РОЗГЛЯДУ СПРАВ СУДОМ АПЕЛЯЦІЙНОЇ ІНСТАНЦІЇ У 2022–2023 РОКАХ (ЩОДО ОСІБ)

| № з/п | Найменування показників | РОКИ | | Динаміка, % | |
|--|---|--|------------------|------------------|------|
| | | 2022 | 2023 | | |
| A | Б | 1 | 2 | 3 | |
| 1 | Надійшло справ та матеріалів за апеляційними скаргами | 40 663 | 50 567 | 24,4 | |
| | у тому числі скарг, апеляцій на вироки | 10 862 | 14 002 | 28,9 | |
| 2 | Перебувало у провадженні справ та матеріалів за апеляційними скаргами | 51 446 | 62 908 | 22,3 | |
| | у тому числі за апеляціями на вироки | 17 275 | 21 790 | 26,1 | |
| 3 | Відмовлено в прийнятті апеляцій | 2 255 | 2 652 | 17,6 | |
| | у тому числі на вироки | 121 | 166 | 37,2 | |
| 4 | Повернено справ з різних підстав | 2 110 | 2 483 | 17,7 | |
| | у тому числі за апеляціями на вироки | 551 | 624 | 13,2 | |
| 5 | Провадження у справах закрито | 3 479 | 4 368 | 25,6 | |
| | у тому числі за апеляціями на вироки | 600 | 788 | 31,3 | |
| 6 | Розглянуто справ та матеріалів за апеляціями (з урахуванням апеляцій в порядку ст. 52 ⁵ , 165 ²⁻³ , 177, 205 КПК 1960 р. та апеляційних скарг на ухвали слідчих суддів) | 31 331 | 40 124 | 28,1 | |
| | у тому числі справ за апеляціями щодо перегляду вироків | 8 308 | 11 303 | 36,0 | |
| 7 | Кількість справ, матеріалів, в яких задоволено апеляційні скарги (з урахуванням апеляцій в порядку ст. 52 ⁵ , 165 ²⁻³ , 177, 205 КПК 1960 р. та апеляційних скарг на ухвали слідчих суддів) | 9 254 | 12 034 | 30,0 | |
| | у тому числі за апеляціями на вироки | 4 048 | 5 634 | 39,2 | |
| 8 | Кількість осіб, щодо яких розглянуто справ та матеріалів за апеляційними скаргами | 31 665 | 40 465 | 27,8 | |
| | У тому числі за апеляціями на вироки | 8 801 | 11 851 | 34,7 | |
| 9 | Кількість осіб, щодо яких скасовано вироки, ухвали, постанови (з урахуванням апеляцій в порядку ст. 52 ⁵ , 165 ²⁻³ , 177, 205 КПК 1960 р. (усі) та апеляційних скарг на ухвали слідчих суддів) | 7 476 | 9 616 | 28,6 | |
| | <i>Питома вага від кількості осіб, стосовно яких розглядалися справи у апеляційному порядку, %</i> | 23,6 % | 23,8 % | - | |
| | Кількість осіб, щодо яких вироки скасовано, усього | 2 389 | 3 356 | 40,5 | |
| | У тому числі: | з направленням справи на новий судовий розгляд | 927 38,8 %* | 1 157 34,5 %* | 24,8 |
| | | з постановленням нового вироку | 1 035 43,3 %* | 1 639 48,8 %* | 58,4 |
| | | із закриттям провадження в справі | 412 17,2 %* | 546 16,3 %* | 32,5 |
| | <i>Питома вага осіб, щодо яких скасовано вироки від кількості осіб, стосовно яких справи за апеляціями на вироки розглядалися в апеляційному порядку, %</i> | 27,1 % | 28,3 % | - | |
| | <i>Питома вага осіб, щодо яких вироки скасовано від кількості засуджених, виправданих осіб місцевими судами, %</i> | 3,8 % | 3,9 % | - | |
| | У тому числі кількість осіб, щодо яких скасовано виправдувальні вироки у справах публічного обвинувачення | 146 | 177 | 21,2 | |
| | 10 | Кількість осіб, щодо яких змінено вироки, ухвали (постанови) | 2 140 | 2 810 | 31,3 |
| <i>Питома вага від кількості осіб, стосовно яких справи розглядалися у апеляційному порядку, %</i> | | 6,8 % | 6,9 % | | |
| У тому числі кількість осіб, щодо яких вирок змінено | | 1 938 | 2 540 | 31,1 | |
| <i>Питома вага від кількості осіб, стосовно яких вироки переглядалися в апеляційному порядку, %</i> | 22 % | 21,4 % | | | |
| 11 | Кількість осіб, щодо яких вироки, ухвали (постанови) скасовано та змінено | 9 616 | 12 426 | 29,2 | |
| | <i>Питома вага від кількості осіб, стосовно яких розглядалися справи у апеляційному порядку, %</i> | 30,4 % | 30,7 % | - | |
| | Із них кількість осіб, щодо яких скасовано та змінено вироки | 4 327 | 5 896 | 36,3 | |
| | <i>Питома вага осіб, щодо яких скасовано і змінено вироки від кількості осіб, стосовно яких справи за апеляціями на вироки розглядалися в апеляційному порядку, %</i> | 49,2% | 49,8 % | - | |
| <i>Питома вага осіб, щодо яких скасовано і змінено вироки від кількості засуджених, виправданих осіб місцевими судами, %</i> | 6,9 % | 6,8 % | - | | |
| 12 | Кількість осіб, щодо яких судові рішення залишено без зміни | 22 049 | 28 039 | 27,2 | |
| | У тому числі кількість осіб, щодо яких вироки залишено без зміни | 4 474 | 5 955 | 33,1 | |

Аналіз стану здійснення правосуддя у кримінальних провадженнях та справах про адміністративні правопорушення у 2023 році

Станом на 31 грудня 2023 р. нерозглянутими залишилися 17,6 тис. справ і матеріалів кримінального судочинства та про адміністративні правопорушення, або 6,9 % [9,1 %] від кількості тих, що перебували у провадженні апеляційних загальних судів. У тому числі кримінального судочинства – 13,5 тис., або 6,3 % [8,4 %], із них за апеляційними скаргами на вироки місцевих загальних судів – 8,9 тис.

3.5. Касаційний розгляд кримінальних проваджень (справ), процесуальних звернень кримінального судочинства та про адміністративні правопорушення¹⁴



До ККС ВС протягом 2023 р. на розгляд **надійшло** 10,8 тис. [6,1 тис.] процесуальних звернень (касаційних скарг, подань, клопотань, заяв) та кримінальних проваджень (справ), що на 76,3 % більше порівняно з 2022 р. та на 14,2 % більше, ніж у 2021 р..

Із загальної кількості процесуальних звернень, що надійшли на розгляд до ККС ВС, *касаційні скарги* на судові рішення суду першої або апеляційної інстанції у кримінальних провадженнях (справах) становили 62,5 % [80,1 %], або 6,8 тис. [4,9 тис.].

У 3,6 раза зросла кількість *подань, клопотань про направлення відповідно до статті 34 КПК кримінального провадження з одного суду до іншого* – 3,8 тис. [1,1 тис.]; їх частка у структурі процесуальних звернень, що надійшли до ККС ВС, також суттєво збільшилась порівняно з 2022 р. і становила 35,1 % [17,2 %].

На 65,8 % більше надійшло на розгляд до ККС ВС *процесуальних звернень у справах про адміністративні правопорушення* – 194 [117]; проте їх частка у структурі надходження дещо зменшилася до 1,8 % [1,9 %], із них подань про визначення підсудності – 15 [14].

¹⁴ Статистичний звіт форми № 5-ВС «Звіт про здійснення правосуддя Касаційним кримінальним судом у складі Верховного Суду».

Аналіз стану здійснення правосуддя у кримінальних провадженнях та справах про адміністративні правопорушення у 2023 році

Кількість заяв про перегляд судових рішень *за нововиявленими або виключними обставинами* у структурі надходження становила 0,6 % [0,8 %], або 63 [51].

Показник **середньої кількості надходження процесуальних звернень і кримінальних проваджень** у розрахунку на одного суддю ККС ВС¹⁵ у 2023 р. збільшився у 2,1 раза порівняно з 2022 р. і становив 386 [186], що також більше на 38,8 % порівняно з 2021 р.

Із урахуванням нерозглянутих за попередній рік касаційних скарг, подань, клопотань, заяв і кримінальних проваджень (справ), у ККС ВС протягом 2023 р. усього **перебувало** на розгляді 12,6 тис. [8,4 тис.] процесуальних звернень та кримінальних проваджень (справ), що на 48,7 % більше, ніж у 2022 р., проте на 6,2 % менше порівняно з 2021 р.

Із них касаційні скарги у кримінальних провадженнях (справах) на судові рішення суду першої або апеляційної інстанції становили 67,3 % [85,4 %] серед загальної кількості процесуальних звернень, що перебували на розгляді ККС ВС, або 8,5 тис. [7,2 тис.], що на 17,3 % більше.

Частка клопотань про направлення кримінального провадження (справи) з одного суду до іншого, які перебували на розгляді упродовж 2023 р., значно зросла порівняно з попереднім роком і становила 30,6 % [12,5 %], або 3,8 тис. [1,1 тис.].

Показник **середньої кількості процесуальних звернень і кримінальних проваджень, що перебували на розгляді**, у розрахунку на одного суддю ККС ВС у 2023 р. становив 448 [256], що більше на 75 %, ніж у 2022 р. та більше на 13,7 % порівняно з 2021 р.

Розглянуто усього 9,9 тис. [6,1 тис.] процесуальних звернень і кримінальних проваджень (без урахування касаційних скарг, провадження в яких відкрито), що більше на 63,5 % порівняно з попереднім роком та на 3,2 % більше, ніж у 2021 р. Їх частка від загальної кількості тих, що перебували на розгляді, також зросла і становила 79,1 % [72 %].

Структура розглянутих ККС ВС процесуальних звернень і кримінальних проваджень:

– касаційні скарги, кримінальні провадження – 59 % від загальної кількості розглянутих, або 5,9 тис. [4,9 тис.], що на 19,8 % більше порівняно з 2022 р.;

– подання, клопотання про направлення кримінального провадження з одного суду до іншого в межах юрисдикції різних апеляційних судів, а також про направлення кримінального провадження з одного суду апеляційної інстанції до іншого – 38,4 %, або 3,8 тис. [1 тис.], що у 3,7 раза більше;

– процесуальні звернення у справах про адміністративні правопорушення – 2 %, або 198 [114], що на 73,7 % більше;

¹⁵ Показник навантаження (тут і далі) розраховано із урахуванням середньої кількості суддів, які здійснювали правосуддя у ККС ВС у 2023 році.

Аналіз стану здійснення правосуддя у кримінальних провадженнях та справах про адміністративні правопорушення у 2023 році

– заяви про перегляд судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами – 0,6 %, або 58 [45], що більше на 28,9 %.

Із загальної кількості розглянутих у 2023 р. процесуальних звернень майже кожне сьоме звернення **повернуто** або **визнано таким, що не підлягає розгляду** з урахуванням вимог статті 383 Кримінально-процесуального кодексу України 1960 року, – 1,5 тис. [1,4 тис.], або 15,4 % [23,3 %] від розглянутих, що більше на 8 % порівняно з 2022 р., але на 40,8 % менше, ніж у 2021 р.

Незважаючи на збільшення на 40,3 % кількості постановлених ухвал **про відмову у відкритті касаційного провадження** – 2,3 тис. [1,7 тис.], їх частка від загальної кількості розглянутих процесуальних звернень зменшилась і становила 23,3 % [27,2 %], або кожне четверте розглянуте процесуальне звернення. Із них 64,7 % [62 %] становили ухвали з *мотивованими відмовами* у відкритті касаційного провадження – 1,5 тис. [1 тис.].

Кожне п'яте процесуальне звернення із загальної кількості тих, що перебували на розгляді, **залишено без руху** і встановлено необхідний строк для усунення недоліків – 2,4 тис. [1,9 тис.], що на 29,7 % більше.

Відкрито касаційне провадження у 3,2 тис. [2,3 тис.] касаційних скаргах і заявах про перегляд судових рішень за нововиявленими обставинами (на 39,2 % більше), або 37,5 % [31,7 %] від кількості касаційних скарг, заяв про перегляд судових рішень за нововиявленими обставинами, що перебували на розгляді.

У 2 рази більше **розглянуто по суті** процесуальних звернень і кримінальних проваджень – майже 6 тис. [2,9 тис.]; їх частка також значно збільшилась і становила 60,3 % [48,3%] від загальної кількості розглянутих упродовж 2023 р.

Із них розглянуто (вирішено питання про зміну або відмову у зміні підсудності) подань, клопотань про направлення кримінального провадження або справи про адміністративне правопорушення з одного суду до іншого в межах юрисдикції різних апеляційних судів, а також про направлення кримінального провадження з одного суду апеляційної інстанції до іншого – 3,7 тис. [997], що у 3,7 рази більше, ніж у 2022 р.

За касаційними скаргами на судові рішення **розглянуто по суті та здійснено перегляд рішень суду першої або апеляційної інстанції** у 2,3 тис. [1,9 тис.] кримінальних провадженнях (справах), що на 16,4 % більше.

Закрито касаційне провадження відповідно до положень статті 432 КПК у 102 [78] касаційних скаргах (на 30,8 % більше).

Протягом 2023 р. за результатами розгляду процесуальних звернень і кримінальних проваджень (справ) суддями ККС ВС усього **ухвалено** 18,1 тис. судових рішень.

Показник **середньої кількості розглянутих процесуальних звернень і кримінальних проваджень** у розрахунку на одного суддю ККС ВС у 2023 р. становив 355 [184], що на 92,9 % більше порівняно з 2022 р. та на 25,4 % більше, ніж у 2021 р.

Аналіз стану здійснення правосуддя у кримінальних провадженнях та справах про адміністративні правопорушення у 2023 році



У 2023 р. за касаційними скаргами на судові рішення на 16,4 % більше розглянуто по суті кримінальних проваджень (справ) – 2,3 тис. [1,9 тис.] стосовно 2,4 тис. [2,2 тис.] осіб, що також більше на 11,4 %.

Закрито касаційне провадження у 102 [78] касаційних скаргах відповідно до положень статті 432 КПК (більше на 30,8 %).

За результатами касаційного розгляду у задоволенні скарги відмовлено та судові рішення **залишено без зміни** у 1,3 тис. [1,2 тис.] кримінальних провадженнях (на 9,4 % більше) стосовно 1,4 тис. [1,3 тис.] осіб. Проте їх частка від загальної кількості переглянутих у касаційному порядку кримінальних проваджень (без урахування тих, касаційне провадження в яких закрито) зменшилася порівняно з попереднім роком і становила 56,7 % [60,3 %].

Касаційну скаргу задоволено та судові рішення **скасовано** у 830 [628] кримінальних провадженнях (більше на 32,2 %) стосовно 890 [710] осіб; збільшилася також і їх частка від загальної кількості судових рішень, переглянутих у касаційному порядку, – 36,8 % [32,5 %].

За результатами розгляду касаційних скарг найбільший відсоток осіб¹⁶, стосовно яких скасовано судові рішення, зафіксовано в судах областей: Луганської – 60 % (скасовано 3 судові рішення із 5 переглянутих у касаційному порядку), Донецької – 46,3 % (19 із 41), Полтавської – 45,6 % (31 із 68), Волинської – 45,5 % (61 із 134); найменший відсоток таких осіб відмічався в судах областей: Хмельницької – 20,2 % (25 із 124), Запорізької – 21,7 % (20 із 92) та Херсонської – 22,2 % (2 із 9).

Із загальної кількості скасованих судових рішень у 19 [18] провадженнях стосовно 19 [18] осіб судові рішення **скасовано із закриттям кримінального провадження**. Їх частка від загальної кількості осіб, стосовно яких у касаційному порядку скасовано судові рішення, дещо збільшилася порівняно з попереднім роком і становила 2,3 % [2,1 %]. Із них через відсутність в діянні складу кримінального правопорушення (пункт 2 частини першої статті 284 КПК)

¹⁶ Від кількості осіб, стосовно яких переглянуто судові рішення кожного окремого регіону.

Аналіз стану здійснення правосуддя у кримінальних провадженнях та справах про адміністративні правопорушення у 2023 році

скасовано судові рішення із закриттям кримінального провадження стосовно 3 осіб (15,8 %); у зв'язку зі звільненням особи від кримінальної відповідальності (пункт 1 частини другої статті 284 КПК) – стосовно 11 осіб (57,9 %); у зв'язку з невстановленням достатніх доказів для доведення винуватості особи в суді і вичерпано можливості їх отримати (пункт 3 частини першої статті 284 КПК) – щодо 2 осіб (10,5 %).

Судове рішення скасовано із призначенням нового розгляду у 811 [610] кримінальних провадженнях (на 33 % більше) стосовно 871 [692] особи, або 97,7 % [97,1 %] від загальної кількості кримінальних проваджень, у яких судові рішення у касаційному порядку скасовано; у тому числі із призначенням нового розгляду *у суді першої інстанції* – у 97 [51] кримінальних провадженнях стосовно 102 [65] осіб, *у суді апеляційної інстанції* – у 714 [559] кримінальних провадженнях стосовно 769 [627] осіб.

Найчастіше підставою для скасування судових рішень у касаційному порядку були, як і в попередні роки, **істотні порушення вимог кримінального процесуального закону (ст. 412 КПК України)**. Так, упродовж 2023 р. скасовано судові рішення стосовно 763 [606] осіб, що на 25,9 % більше. Проте незважаючи на збільшення кількісного показника, їх частка порівняно з попереднім роком майже не змінилася – 85,7 % [85,4 %] у загальній кількості осіб, щодо яких судові рішення скасовано у касаційному порядку.

На 5,3 % збільшилася кількість осіб, стосовно яких у касаційному порядку скасовано судові рішення через **неправильне застосування закону України про кримінальну відповідальність (ст. 413 КПК України)**. Так, судові рішення скасовано стосовно 80 [76] осіб; проте їх частка зменшилася до 9 % [10,7 %] серед загальної кількості осіб, щодо яких скасовано судові рішення.

У зв'язку з **невідповідністю призначеного судом покарання ступеню тяжкості кримінального правопорушення та особі обвинуваченого (ст. 414 КПК України)** за результатами касаційного перегляду судові рішення скасовано стосовно 12 [16] осіб, або 1,3 % [2,3 %].

Судове рішення **змінено** у 146 [140] кримінальних провадженнях, що на 4,3 % більше, стосовно 156 [149] осіб, або 6,5 % [7,2 %] від загальної кількості кримінальних проваджень, судові рішення в яких переглянуто у касаційному порядку.

Найбільший відсоток осіб, стосовно яких *змінено судові рішення*, зафіксовано в судах областей: Закарпатської – 11,9 % (змінено 5 судових рішень із 42 переглянутих у касаційному порядку), Івано-Франківської – 11,5 % (7 із 61), Харківської – 10,8 % (11 із 102), Кіровоградської – 10,2 % (5 із 49); найменший відсоток таких осіб спостерігався в судах областей: Житомирської – 1,4 % (1 із 71), Львівської – 3,6 % (6 із 166), Волинської – 3,7 % (5 із 134) та Рівненської – 4,1 % (2 із 49).

Аналіз стану здійснення правосуддя у кримінальних провадженнях та справах про адміністративні правопорушення у 2023 році

РЕЗУЛЬТАТИ КАСАЦІЙНОГО ПЕРЕГЛЯДУ РІШЕНЬ СУДУ ПЕРШОЇ ТА АПЕЛЯЦІЙНОЇ ІНСТАНЦІЙ У КРИМІНАЛЬНИХ ПРОВАДЖЕННЯХ У 2022–2023 РОКАХ (ЗА КІЛЬКІСТЮ ОСІБ)

| № з/п | НАЙМЕНУВАННЯ ОБЛАСТЕЙ (РЕГІОНІВ) | ЗАГАЛЬНА КІЛЬКІСТЬ СУДОВИХ РІШЕНЬ, ПЕРЕГЛЯНУТИХ У КАСАЦІЙНОМУ ПОРЯДКУ | | КІЛЬКІСТЬ ОСІБ, ЩОДО ЯКИХ РІШЕННЯ СУДІВ ПЕРШОЇ ТА АПЕЛЯЦІЙНОЇ ІНСТАНЦІЙ: | | | | | | | | | | | |
|-------|----------------------------------|---|-----------------|--|-----------------|------|-----------------|---------|-----------------|------|-----------------|-------------------|-----------------|-------|-------|
| | | | | СКАСОВАНО | | | | ЗМІНЕНО | | | | ЗАЛИШЕНО БЕЗ ЗМІН | | | |
| | | РОКИ | | РОКИ | | | | РОКИ | | | | РОКИ | | | |
| | | 2022 | 2023 | 2022 | | 2023 | | 2022 | | 2023 | | 2022 | | 2023 | |
| | | абс. | питома вага, %* | абс. | питома вага, %* | абс. | питома вага, %* | абс. | питома вага, %* | абс. | питома вага, %* | абс. | питома вага, %* | | |
| А | Б | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 |
| 1 | АР Крим | 2 | 7 | 0 | – | 0 | – | 0 | – | 0 | – | 2 | 100,0 | 7 | 100,0 |
| 2 | Вінницька | 116 | 137 | 39 | 33,6 | 47 | 34,3 | 12 | 10,3 | 7 | 5,1 | 65 | 56,0 | 83 | 60,6 |
| 3 | Волинська | 105 | 134 | 41 | 39,0 | 61 | 45,5 | 7 | 6,7 | 5 | 3,7 | 57 | 54,3 | 68 | 50,7 |
| 4 | Дніпропетровська | 179 | 217 | 67 | 37,4 | 80 | 36,9 | 14 | 7,8 | 16 | 7,4 | 98 | 54,7 | 121 | 55,8 |
| 5 | Донецька | 52 | 41 | 10 | 19,2 | 19 | 46,3 | 6 | 11,5 | 3 | 7,3 | 36 | 69,2 | 19 | 46,3 |
| 6 | Житомирська | 71 | 71 | 26 | 36,6 | 26 | 36,6 | 1 | 1,4 | 1 | 1,4 | 44 | 62,0 | 44 | 62,0 |
| 7 | Закарпатська | 38 | 42 | 12 | 31,6 | 11 | 26,2 | 4 | 10,5 | 5 | 11,9 | 22 | 57,9 | 26 | 61,9 |
| 8 | Запорізька | 66 | 92 | 12 | 18,2 | 20 | 21,7 | 3 | 4,5 | 6 | 6,5 | 51 | 77,3 | 66 | 71,7 |
| 9 | Івано-Франківська | 35 | 61 | 11 | 31,4 | 24 | 39,3 | 3 | 8,6 | 7 | 11,5 | 21 | 60,0 | 30 | 49,2 |
| 10 | Київська та м. Київ | 369 | 531 | 140 | 37,9 | 209 | 39,4 | 28 | 7,6 | 36 | 6,8 | 201 | 54,5 | 286 | 53,9 |
| 11 | Кіровоградська | 70 | 49 | 16 | 22,9 | 21 | 42,9 | 4 | 5,7 | 5 | 10,2 | 50 | 71,4 | 23 | 46,9 |
| 12 | Луганська | 16 | 5 | 1 | 6,3 | 3 | 60,0 | 3 | 18,8 | 0 | – | 12 | 75,0 | 2 | 40,0 |
| 13 | Львівська | 154 | 166 | 81 | 52,6 | 75 | 45,2 | 5 | 3,2 | 6 | 3,6 | 68 | 44,2 | 85 | 51,2 |
| 14 | Миколаївська | 47 | 51 | 12 | 25,5 | 15 | 29,4 | 5 | 10,6 | 5 | 9,8 | 30 | 63,8 | 31 | 60,8 |
| 15 | Одеська | 107 | 140 | 19 | 17,8 | 48 | 34,3 | 3 | 2,8 | 12 | 8,6 | 85 | 79,4 | 80 | 57,1 |
| 16 | Полтавська | 112 | 68 | 45 | 40,2 | 31 | 45,6 | 3 | 2,7 | 5 | 7,4 | 64 | 57,1 | 32 | 47,1 |
| 17 | Рівненська | 49 | 49 | 14 | 28,6 | 21 | 42,9 | 3 | 6,1 | 2 | 4,1 | 32 | 65,3 | 26 | 53,1 |
| 18 | Сумська | 42 | 46 | 18 | 42,9 | 14 | 30,4 | 1 | 2,4 | 0 | – | 23 | 54,8 | 32 | 69,6 |
| 19 | Тернопільська | 39 | 47 | 8 | 20,5 | 14 | 29,8 | 1 | 2,6 | 3 | 6,4 | 30 | 76,9 | 30 | 63,8 |
| 20 | Харківська | 105 | 102 | 24 | 22,9 | 36 | 35,3 | 7 | 6,7 | 11 | 10,8 | 74 | 70,5 | 55 | 53,9 |
| 21 | Херсонська | 24 | 9 | 4 | 16,7 | 2 | 22,2 | 3 | 12,5 | 0 | – | 17 | 70,8 | 7 | 77,8 |
| 22 | Хмельницька | 106 | 124 | 30 | 28,3 | 25 | 20,2 | 9 | 8,5 | 8 | 6,5 | 67 | 63,2 | 91 | 73,4 |
| 23 | Черкаська | 94 | 59 | 19 | 20,2 | 25 | 42,4 | 11 | 11,7 | 3 | 5,1 | 64 | 68,1 | 31 | 52,5 |
| 24 | Чернівецька | 81 | 73 | 30 | 37,0 | 27 | 37,0 | 2 | 2,5 | 4 | 5,5 | 49 | 60,5 | 42 | 57,5 |
| 25 | Чернігівська | 101 | 105 | 31 | 30,7 | 36 | 34,3 | 11 | 10,9 | 6 | 5,7 | 59 | 58,4 | 63 | 60,0 |
| 26 | м. Севастополь | – | 3 | – | – | 0 | – | – | – | 0 | – | – | – | 3 | 100,0 |
| 27 | УСЬОГО | 2 180 | 2 429 | 710 | 32,6 | 890 | 36,6 | 149 | 6,8 | 156 | 6,4 | 1 321 | 60,6 | 1 383 | 56,9 |

* Питома вага від загальної кількості судових рішень, переглянутих у касаційному порядку, %

Протягом останніх років спостерігається тенденція до збільшення як кількості осіб, щодо яких судові рішення у кримінальних провадженнях **про корупційні кримінальні правопорушення** переглянуто у касаційному порядку, так і їх частки від усіх осіб, стосовно яких упродовж року ККС ВС переглянув судові рішення. Так, у 2023 р. у касаційному порядку переглянуто судові рішення у 280 [208] кримінальних провадженнях про корупційні кримінальні правопорушення

Аналіз стану здійснення правосуддя у кримінальних провадженнях та справах про адміністративні правопорушення у 2023 році

стосовно 330 [257] осіб. Їх частка у 2023 р. становила – 13,6 %, у 2022 р. – 11,8 %, у 2021 р. – 10,2 %.

За результатами розгляду касаційних скарг у кримінальних провадженнях про корупційні кримінальні правопорушення судові рішення *залишено без зміни* щодо 164 [134] осіб, або 49,7 % [52,1 %] від кількості осіб, судові рішення стосовно яких у справах зазначеної категорії переглянуто у касаційному порядку.

Касаційну скаргу задоволено та судові рішення *скасовано* щодо 151 [116] особи, або 45,8 % [45,1 %]. У тому числі *із закриттям провадження* стосовно 2 [1] осіб; *із призначенням нового розгляду у суді апеляційної інстанції* стосовно 130 [103] осіб, у *суді першої інстанції* щодо 19 [12] осіб.

Змінено судові рішення щодо 15 [7] осіб, або 4,5 % [2,7 %].

Найбільшу як кількість, так і частку у структурі переглянутих у касаційному порядку судових рішень у кримінальних провадженнях про корупційні кримінальні правопорушення, становили провадження про привласнення, розтрату майна або заволодіння ним шляхом зловживання службовим становищем (ст. 191 КК України) – 33,3 %, або 110 осіб [27,6 %, або 71 особа]; прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою (ст. 368 КК України) – 25,8 %, або 85 осіб [27,2 %, або 70 осіб]; зловживання владою або службовим становищем (ст. 364 КК України) – 9,4 %, або 31 особа [7,8 %, або 20 осіб].

У касаційному порядку перевірено ухвалені загальними судами **виправдувальні вироки** у кримінальних провадженнях (справах) стосовно 220 [175] осіб. За результатами касаційного розгляду виправдувальні вироки залишено без зміни стосовно 83 [112] осіб, або 37,7 % [64 %] від переглянутих. Стосовно 137 [63] осіб судові рішення скасовано із призначенням нового розгляду, що становить 62,3 % [36 %] від переглянутих.

Кількість засуджених за **вчинення тяжких та особливо тяжких злочинів**, щодо яких судові рішення було переглянуто у касаційному порядку, становила 1,5 тис. [1,4 тис.] осіб; їх частка від загальної кількості осіб, стосовно яких у касаційному порядку переглянуто судові рішення, – 60,8 % [64,1 %], або майже кожна друга особа. Із них 470 [458] осіб було засуджено за вчинення особливо тяжких злочинів (кожен п'ятий серед осіб, стосовно яких переглянуто у касаційному порядку судові рішення).

За результатами касаційного перегляду судових рішень у кримінальних провадженнях (справах) **звільнено з-під варті** 27 [50] осіб, що на 46 % менше порівняно з попереднім роком.

На 47,8 % більше у касаційному порядку перевірено вироки у кримінальних провадженнях (справах) стосовно осіб, **засуджених до довічного позбавлення волі** за умисне вбивство за обтяжуючих обставин, – 34 [23] особи. За результатами касаційного розгляду вирок залишено *без зміни* стосовно усіх 34 [23] осіб, або 100 % [100 %].

У 2023 р. на розгляді ККС ВС перебувало 67 [57] заяв про перегляд судових рішень за **нововиявленими або виключними обставинами**, що на 17,5 %

більше. За результатами їх розгляду було повернуто або постановлено ухвалу про відмову у відкритті кримінального провадження за 57 [45] заявами, або 85,1 % [78,9 %] від кількості тих, що перебували на розгляді. На розгляд Великої Палати Верховного Суду передано 5 [8] заяв про перегляд судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами. За 1 заявою здійснено перегляд судових рішень за нововиявленими обставинами; за наслідками розгляду заяву залишено без задоволення.

Станом на 31 грудня 2023 р. **нерозглянутими** залишилися 13,2 % процесуальних звернень і кримінальних проваджень (із урахуванням касаційних скарг, провадження в яких відкрито, але розгляд на кінець року не здійснено; залишених без руху процесуальних звернень, які подано без додержання передбачених статтею 427 КПК вимог та в яких встановлено необхідний строк для усунення недоліків; касаційних скарг і кримінальних проваджень (справ), розгляд яких не відбувся через те, що учасники судового провадження перебувають на окупованих територіях).

3.6. Розгляд кримінальних проваджень (справ) про кримінальні правопорушення, вчинені неповнолітніми чи за їх участю¹⁷

Кількість кримінальних проваджень (справ) про кримінальні правопорушення, вчинені неповнолітніми чи за їх участю, що **перебували** на розгляді місцевих загальних судів у 2023 р., збільшилася на 4,3 % порівняно з попереднім роком і становила 4,4 тис. [4,2 тис.] справ; їх частка від загальної кількості кримінальних проваджень (справ), які перебували на розгляді у судах, становила 2,1 % [2,5 %].

Розглянуто 2,1 тис. [1,8 тис.] справ про кримінальні правопорушення, вчинені неповнолітніми чи за їх участю (47,1 % [42,7 %] від тих, що перебували на розгляді), у тому числі із ухваленням вироку – 1,4 тис. [1,1 тис.] справ, що на 25,7 % більше; їх частка від кількості розглянутих справ цієї категорії становила 66,8 % [61,1 %]. **Закрито провадження** у 381 [429] справі, або 18,4 % [23,8 %] від кількості розглянутих.

На 25,6 % більше **засуджено** осіб за вчинення кримінальних правопорушень у неповнолітньому віці (за вироками, що набрали законної сили) – 1,3 тис. [997]; проте їх частка від кількості всіх засуджених упродовж 2023 р. осіб дещо зменшилась і становила 1,9 % [2 %]. Найбільший відсоток засуджених підлітків (від загальної кількості засуджених осіб у кожному окремому регіоні) спостерігався у місцевих загальних судах областей: Закарпатської – 3,6 %, Вінницької – 3,5 %, Миколаївської – 3,2 %, Сумської – 3,2 %, Житомирської – 3,1 %. Найменший відсоток засуджених підлітків відмічався в місцевих загальних судах областей: Донецької – 0,8 %, Київської – 0,9 %, Рівненської – 1 %, Запорізької – 1,1 %,

¹⁷ Статистичні звіти ДСА форми № 1-к «Звіт судів першої інстанції про розгляд матеріалів кримінального провадження» та форми № 8 «Звіт про неповнолітніх засуджених».

Аналіз стану здійснення правосуддя у кримінальних провадженнях та справах про адміністративні правопорушення у 2023 році

Чернігівської – 1,1 % та м. Києва – 1,1 %.

У тому числі за вчинення кримінальних правопорушень у віці **від 14 до 16 років** засуджено 389 [299] осіб (кожен третій підліток серед загальної кількості засуджених неповнолітніх); їх частка від усіх засуджених неповнолітніх збільшилась і становила 31,1 % [30 %].

| № з/п | Найменування показника | РОКИ | | Динаміка, % |
|--|---|--------------|--------------|----------------|
| | | 2022 | 2023 | |
| А | Б | 1 | 2 | 3 |
| Розгляд кримінальних проваджень (справ) стосовно неповнолітніх осіб місцевими загальними судами | | | | |
| 1 | Надійшло до місцевих загальних судів кримінальних проваджень (справ) про кримінальні правопорушення неповнолітніх осіб | 1 721 | 2 107 | 22,4 |
| 2 | Перебувало у провадженні справ про кримінальні правопорушення неповнолітніх осіб | 4 224 | 4 406 | 4,3 |
| Закінчено провадження у справах про кримінальні правопорушення неповнолітніх осіб, (усього) | | 1 805 | 2 074 | 14,9 |
| 3 | із них: | | | |
| | з постановленням вироку | 1 102 | 1 385 | 25,7 |
| | відмовлено в затвердженні угоди і повернено прокурору для продовження досудового розслідування | 0 | 2 | + |
| | повернено прокурору | 17 | 25 | 47,1 |
| | закрито провадження у справі | 429 | 381 | -11,2 |
| | застосовано примусових заходів медичного характеру | 8 | 17 | у 2,1 р. |
| | застосовано примусових заходів виховного характеру | 180 | 230 | 27,8 |
| 4 | Застосовано до неповнолітніх осіб примусові заходи виховного характеру | 198 | 253 | 27,8 |
| 5 | Накладено адміністративне стягнення на батьків або осіб, що їх замінюють, за невиконання обов'язків щодо виховання дітей (ст. 184 КпАП) | 16 904 | 27 087 | 60,2 |
| Усього засуджено неповнолітніх осіб (ЗА ВИРОКАМИ, ЩО НАБРАЛИ ЗАКОННОЇ СИЛИ) | | 997 | 1 252 | 25,6 |
| 6 | у тому числі дівчат | 87 | 114 | 31,0 |
| | засуджено осіб, які вчинили кримінальне правопорушення у віці: | | | |
| | від 14 до 16 років | 299 | 389 | 30,1 |
| | від 16 до 18 років | 698 | 863 | 23,6 |
| 7 | Засуджено неповнолітніх осіб за тяжкі і особливо тяжкі злочини | 643 | 1 019 | 58,5 |
| 8 | Кількість неповнолітніх осіб, засуджених за вчинення кримінальних правопорушень у групі | 417 | 459 | 10,1 |
| | із них неповнолітніх, які вчинили кримінальні правопорушення за участю дорослих | 162 | 181 | 11,7 |
| 9 | Кількість засуджених дорослих за втягнення неповнолітніх осіб у злочинну діяльність (ст. 304 КК України) | 34 | 18 | -47,1 |
| 10 | Засуджено неповнолітніх осіб за вчинення кримінальних правопорушень у складі організованої злочинної групи або злочинної організації | 2 | 7 | у 3,5 р. |
| 11 | Засуджено неповнолітніх осіб, які на момент вчинення кримінального правопорушення не навчалися і не працювали (усього), із них: | 348 | 367 | 5,5 |
| | неповнолітніх до 16 років, які не працювали і не навчалися | 17 | 23 | 35,3 |
| 12 | Кількість засуджених неповнолітніх осіб, які навчалися | 531 | 725 | 36,5 |
| 13 | Кількість засуджених неповнолітніх, які виховувалися в неповних сім'ях | 400 | 507 | 26,8 |
| 14 | Засуджено неповнолітніх, які перебували на обліку органів внутрішніх справ | 43 | 47 | 9,3 |
| 15 | Кількість неповнолітніх осіб, які вчинили кримінальні правопорушення у період іспитового строку | 54 | 61 | 13,0 |

Аналіз стану здійснення правосуддя у кримінальних провадженнях та справах про адміністративні правопорушення у 2023 році

Протягом 2023 р. значно зросла як кількість неповнолітніх осіб, засуджених за вчинення саме **тяжких та особливо тяжких злочинів**, так і їх частка від загальної кількості засуджених підлітків. Так, за вчинення тяжких та особливо тяжких злочинів засуджено 1 тис. [643] підлітків, або 81,4 % [64,5 %].

За вчинення злочинів у групі засуджено 36,7 % [41,8 %] неповнолітніх осіб, або 459 [417] осіб, із них 181 [162] підліток вчинив злочини **за участю дорослих**.

Найбільшу як кількість, так і частку у структурі засуджених неповнолітніх, становили підлітки, засуджені за вчинення крадіжки (ст. 185 КК), – 731 [528] особа, або 58,4 % [53 %] від усіх засуджених неповнолітніх осіб. За вчинення грабежу (ст. 186 КК) засуджено 8,9 % [11,6 %], або 111 [116] осіб; за незаконне заволодіння транспортним засобом (ст. 289 КК) – 6,2 % [10,2 %], або 78 [98] підлітків; за вчинення злочинів у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів (статті 305–320 КК) засуджено 4,4 % [5 %], або 55 [50] осіб; за хуліганство (ст. 296 КК) – 1,6 % [2,8 %], або 20 [28] підлітків. За умисне тяжке тілесне ушкодження (ст. 121 КК) засуджено 24 [12] підлітка, або 1,9 % [1,2 %]; за умисне вбивство (ст. 115 КК) – 11 [5] неповнолітніх осіб, або 0,9 % [0,5 %].

Виправдано 1 [4] неповнолітню особу.

У стані **алкогольного чи наркотичного сп'яніння** вчинили кримінальні правопорушення 49 [39] неповнолітніх. На час вчинення кримінального правопорушення **не навчалися і не працювали** 367 [348] підлітків, із них 6,3 % [4,9 %] становили неповнолітні до 16 років. У **неповних сім'ях** виховувалися 507 [400] засуджених підлітків. На **обліку органів внутрішніх справ** перебувало 47 [43] неповнолітніх осіб.

Позбавлення волі на певний строк місцеві загальні суди застосували до 214 [166] неповнолітніх осіб; їх частка від загальної кількості засуджених неповнолітніх збільшилась і становила 17,1 % [16,6 %]; **штраф** накладено на 128 [68] неповнолітніх, або 10,2 % [6,8 %]; **громадські роботи** призначено 134 [71] неповнолітнім особам, або 10,7 % [7,1 %]; **арешт** застосовано до 7 [5] підлітків, або 0,6 % [0,5 %].

Місцеві загальні суди **звільнили від відбування покарання з випробуванням (ст. 75 КК)** – 744 [630] підлітка; їх частка від загальної кількості засуджених неповнолітніх збільшилась – 59,4 % [63,2 %].

За статистичними даними Державної установи «Центр пробації»¹⁸ протягом 2023 р. уповноваженими органами з питань пробації для здійснення наглядових та соціально-виховних заходів щодо звільнених від відбування покарання з випробуванням неповнолітніх поставлено на облік 620 [567] підлітків (на 9,3 % більше). Усього протягом 2023 р. перебувало на обліку 1,1 тис. [1,3 тис.] звільнених від відбування покарання з випробуванням неповнолітніх осіб (на 14 % менше порівняно з попереднім роком).

Із них упродовж минулого року знято з обліку усього 648 [795]

¹⁸ Звіт Державної установи «Центр пробації» форми № 10-УВП «Звіт про роботу уповноважених органів з питань пробації (кримінально-виконавчої інспекції) з особами, засудженими до покарань, не пов'язаних з позбавленням волі».

Аналіз стану здійснення правосуддя у кримінальних провадженнях та справах про адміністративні правопорушення у 2023 році

неповнолітніх, у тому числі за вчинення нового кримінального правопорушення знято з обліку 27 [27] підлітків, або 2,5 % [2,2 %] від тих, що перебували на обліку. У зв'язку з відбуттям призначеного покарання знято з обліку 619 [768] неповнолітніх осіб, або 57,6 % [61,4 %].

Внаслідок **акта амністії та з інших підстав** місцевими загальними судами упродовж минулого року (як і попереднього року) неповнолітні особи від відбування покарання не звільнялися.

Примусові заходи виховного характеру (ч. 2 ст. 105 КК) застосовано до 253 [198] неповнолітніх, із них 150 [120] підлітків було передано під нагляд батьків чи осіб, які їх замінюють, чи під нагляд педагогічного або трудового колективу за його згодою, а також окремих громадян на їхнє прохання. Застосовано застереження до 64 [48] підлітків. Обмежено дозвілля і встановлено особливі вимоги до поведінки щодо 28 [25] неповнолітніх. Для виправлення, але на строк, що не перевищує 3-х років, до спеціальної навчально-виховної установи для дітей і підлітків направлено 8 [5] осіб.

В **апеляційному порядку** перевірено вироки місцевих загальних судів щодо 257 [206] неповнолітніх осіб, що на 24,8 % більше, ніж у попередньому році. У тому числі **скасовано** вироки стосовно 64 [44] підлітків, або 24,9 % [21,4 %], із них:

- із направленням справи на новий судовий розгляд – щодо 24 [19] осіб;
- із ухваленням нового вироку – щодо 24 [20] осіб;
- із закриттям кримінального провадження – щодо 16 [5] осіб.

Змінено вироки стосовно 111 [81] неповнолітніх осіб, або 43,2 % [39,3 %]; у тому числі із: пом'якшенням призначеного покарання без зміни правової кваліфікації кримінального правопорушення – стосовно 28 [25] підлітків; пом'якшенням призначеного покарання зі зміною правової кваліфікації – щодо 2 [1] неповнолітніх.

Вироки місцевих загальних судів **залишено без зміни** стосовно 82 [81] неповнолітніх осіб, або 31,9 % [39,3 %].

У **касаційному порядку**¹⁹ перевірено судові рішення щодо 45 [53] неповнолітніх осіб (на 15,1 % менше). Із них судові рішення загальних судів залишено без зміни стосовно 25 [35] неповнолітніх осіб, або 55,6 % [66 %] від кількості осіб, судові рішення щодо яких переглянуто у кримінальних провадженнях цієї категорії.

Судові рішення скасовано стосовно 16 [14] підлітків, або 35,6 % [26,4 %] від кількості переглянутих; у тому числі із закриттям провадження – щодо 1 [0] особи, із направленням справи на новий розгляд до суду першої інстанції – щодо 3 [4] осіб, на новий апеляційний розгляд – щодо 12 [10] осіб. Змінено судові рішення стосовно 4 [4] неповнолітніх осіб, або 8,9 % [7,5 %].

За **втягнення неповнолітніх у злочинну діяльність** (ст. 304 КК) місцевими загальними судами у 2023 р. засуджено 18 [34] осіб. За **невиконання батьками або особами, що їх замінюють, обов'язків щодо виховання дітей** (ст. 184 Кодексу

¹⁹ Статистичний звіт форми № 5-ВС «Звіт про здійснення правосуддя Касаційним кримінальним судом у складі Верховного Суду».

Аналіз стану здійснення правосуддя у кримінальних провадженнях та справах про адміністративні правопорушення у 2023 році

України про адміністративні правопорушення (далі – КУпАП)) до адміністративної відповідальності притягнуто 27,1 тис. [16,9 тис.] осіб, що більше на 60,2 %.

| № з/п | Найменування показника | РОКИ | | Динаміка, % |
|---|---|---------------|---------------|------------------|
| | | 2022 | 2023 | |
| А | Б | 1 | 2 | 3 |
| Кількість засуджених неповнолітніх за кримінальні правопорушення: | | | | |
| 1 | – умисне вбивство (ст. 115 КК) | 5 | 11 | у 2,2 р. |
| | – умисне тяжке тілесне ушкодження (ст. 121 КК) | 12 | 24 | у 2 р. |
| | – умисне середньої тяжкості тілесне ушкодження (ст. 122 КК) | 20 | 24 | у 1,2 р. |
| | – зґвалтування (ст. 152 КК) | 3 | 8 | у 2,7 р. |
| | – крадіжку (ст. 185 КК) | 528 | 731 | 38,4 |
| | – грабіж (ст. 186 КК) | 116 | 111 | -4,3 |
| | – розбій (ст. 187 КК) | 20 | 34 | 70,0 |
| | – незаконне заволодіння транспортним засобом (ст. 289 КК) | 98 | 78 | -20,4 |
| | – хуліганство (ст. 296 КК) | 28 | 20 | -28,6 |
| | – пов'язані з обігом наркотичних засобів (ст. 305-320 КК) | 50 | 55 | 10,0 |
| 2 | Кількість неповнолітніх осіб, які вчинили кримінальні правопорушення у стані: | | | |
| | алкогольного сп'яніння наркотичного сп'яніння | 37 2 | 44 5 | 18,9 у 2,5 р. |
| Вид кримінального покарання, яке застосовано до неповнолітніх осіб (за вирокami, що набрали законної сили) | | | | |
| Позбавлення волі на певний строк, (усього) | | 166 | 214 | 28,9 |
| <i>питома вага до загальної кількості засуджених неповнолітніх, %</i> | | <i>16,6 %</i> | <i>17,1 %</i> | |
| у тому числі: | 1 рік включно | 7 | 8 | 14,3 |
| | понад 1 до 2-х років включно | 10 | 14 | 40,0 |
| | понад 2 до 5 років включно | 107 | 102 | -4,7 |
| | понад 5 до 10 років включно | 37 | 81 | у 2,2 р. |
| | понад 10 до 15 років включно | 5 | 9 | 80,0 |
| 3 | Арешт | 5 | 7 | 40,0 |
| | Виправні роботи | 0 | 1 | + |
| | Громадські роботи | 71 | 134 | 88,7 |
| | Штраф | 68 | 128 | 88,2 |
| | Звільнено від відбування покарання з випробуванням | 630 | 744 | 18,1 |
| | <i>питома вага до загальної кількості засуджених неповнолітніх осіб, %</i> | <i>63,2 %</i> | <i>59,4 %</i> | |
| | Звільнено внаслідок акта амністії та з інших підстав | 0 | 0 | - |
| | Виправдано неповнолітніх осіб | 4 | 1 | -75,0 |
| Розгляд кримінальних проваджень (справ) стосовно неповнолітніх осіб апеляційними загальними судами | | | | |
| Кількість неповнолітніх осіб, щодо яких вироки перевірялися в апеляційному порядку | | 206 | 257 | 24,8 |
| Залишено вироки без змін | | 81 | 82 | 1,2 |
| Скасовано вироки щодо неповнолітніх осіб (усього): | | 44 | 64 | 45,5 |
| 4 | із них: | | | |
| | справу повернено на досудове розслідування | 0 | 0 | - |
| | на новий судовий розгляд | 19 | 24 | 26,3 |
| | із закриттям кримінального провадження | 5 | 16 | у 3,2 р. |
| | із ухваленням нового вироку | 20 | 24 | 20,0 |
| Змінено вироки щодо неповнолітніх осіб (усього): | | 81 | 111 | 37,0 |
| із них: | пом'якшено покарання без зміни кваліфікації | 25 | 28 | 12,0 |
| | зміна кваліфікації з пом'якшенням покарання | 1 | 2 | у 2 р. |

Аналіз стану здійснення правосуддя у кримінальних провадженнях та справах про адміністративні правопорушення у 2023 році

3.7. Розгляд загальними судами кримінальних проваджень (справ) про кримінальні правопорушення, вчинені організованими групами та злочинними організаціями

| № з/п | Найменування показників | 2022 | | | 2023 | | | Динаміка, % |
|-------|--|----------|----------|----------|----------|----------|----------|-------------|
| | | ОГ | ЗО | РАЗОМ | ОГ | ЗО | РАЗОМ | |
| А | Б | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 |
| 1 | Надійшло кримінальних проваджень (справ) | 277 | 70 | 347 | 416 | 64 | 480 | 38,3 |
| 2 | Перебувало у провадженні справ стосовно осіб | 1 093 | 209 | 1 302 | 1 400 | 241 | 1 641 | 26,0 |
| | | 3 581 | 763 | 4 344 | 4 240 | 900 | 5 140 | 18,3 |
| | Кількість справ, провадження в яких закінчено (усього), у тому числі: | 211 | 36 | 247 | 314 | 38 | 352 | 42,5 |
| | питома вага, %* | 19,3 % | 17,2 % | 19,0 % | 22,4 % | 15,8 % | 21,5 % | |
| 3 | із ухваленням вироку | 128 | 20 | 148 | 207 | 15 | 222 | 50,0 |
| | питома вага, %** | 60,7 % | 55,6 % | 59,9 % | 65,9 % | 39,5 % | 63,1 % | |
| | із закриттям справи | 26 | 5 | 31 | 58 | 10 | 68 | у 2,2 р. |
| | із поверненням прокурору | 11 | 3 | 14 | 16 | 6 | 22 | 57,1 |
| 4 | Залишок нерозглянутих справ на кінець звітної періоду | 882 | 173 | 1 055 | 1 086 | 203 | 1 289 | 22,2 |
| | питома вага, %* | 80,7 % | 82,8 % | 81,0 % | 77,6 % | 84,2 % | 78,5 % | |
| 5 | Усього засуджено осіб за вироками, що набрали і не набрали законної сили | 263 | 27 | 290 | 391 | 21 | 412 | 42,1 |
| 6 | Суди постановили обвинувальні вироки, але не підтвердили наявності організованої групи або злочинної організації | 58 | 11 | 69 | 142 | 2 | 144 | у 2,1 р. |
| | | 22,1%*** | 40,7%*** | 23,8%*** | 36,3%*** | 9,5%*** | 35%*** | |
| 7 | Суди визнали винними у вчиненні злочинів у складі організованих груп або злочинних організацій (судом підтверджено ознаки ОГ або ЗО) | 205 | 16 | 221 | 294 | 19 | 313 | 41,6 |
| | | 77,9%*** | 59,3%*** | 76,2%*** | 75,2%*** | 90,5%*** | 76,0%*** | |
| 8 | Виправдано осіб (за вироками, що набрали і не набрали законної сили) | 8 | 6 | 14 | 22 | 0 | 22 | 57,1 |
| 9 | Кількість осіб, щодо яких справи закрито (за вироками, що набрали і не набрали законної сили) | 88 | 6 | 94 | 140 | 15 | 155 | 64,9 |
| 10 | Засуджено осіб за вироками, що набрали законної сили | 175 | 19 | 194 | 210 | 24 | 234 | 20,6 |

* від числа кримінальних проваджень (справ), що перебували на розгляді, %

** від числа кримінальних проваджень (справ), провадження в яких закінчено, %

*** від числа осіб, засуджених за вироками, що набрали і не набрали законної сили, %

Згідно зі статистичними даними Офісу Генерального прокурора²⁰ упродовж 2023 р. в Україні було виявлено 494 [395] організованих груп і злочинних організацій (на 25,1 % більше), із них організованих груп – 443 [355], злочинних організацій – 51 [40]. У тому числі:

- з корумпованими зв'язками – 35 [36] організованих груп і злочинних організацій, із них з корумпованими зв'язками в органах влади та управління – 20 [14] організованих груп та 3 [4] злочинні організації;
- із міжрегіональними зв'язками – 48 [40];
- з транснаціональними зв'язками – 13 [11];

²⁰ Статистичний звіт Офісу Генерального прокурора форми № 1-03 «Звіт про результати боротьби з організованими групами та злочинними організаціями».

Аналіз стану здійснення правосуддя у кримінальних провадженнях та справах про адміністративні правопорушення у 2023 році

- сформовані на етнічній основі – 14 [27];
- за участю неповнолітніх осіб – 15 [14].

Правоохоронними органами виявлено 2,1 тис. [1,6 тис.] осіб, які вчинили злочини у складі організованих груп та злочинних, із них осіб у складі *організованих груп* – 1,7 тис. [1,4 тис.], *злочинних організацій* – 368 [276].

Відповідно до статистичних даних ДСА ²¹ кількість кримінальних проваджень про кримінальні правопорушення, вчинені організованими групами та злочинними організаціями, що **надійшли** у 2023 р. на розгляд до місцевих загальних судів, становила 480 [347], що на 38,3 % більше. Проте частка цих справ від загальної кількості кримінальних проваджень, що надійшли на розгляд до місцевих загальних судів, залишилася на рівні попереднього року – 0,4 % [0,4 %].

У провадженні місцевих загальних судів із урахуванням нерозглянутих за попередній рік **перебувало** 1,6 тис. [1,3 тис.] справ зазначеної категорії стосовно 5,1 тис. [4,3 тис.] осіб.

Розглянуто 352 [247] справи про кримінальні правопорушення, вчинені організованими групами та злочинними організаціями (21,5 % [19 %] від тих, що перебували на розгляді); із них із ухваленням вироку – 222 [148] справи, або 63,1 % [59,9 %] від кількості усіх розглянутих справ цієї категорії.

Закрито провадження у 68 [31] справах, або 19,3 % [12,6 %].

Місцеві загальні суди визнали винними у вчиненні кримінальних правопорушень у складі організованих груп та злочинних організацій 313 [221] осіб, або 76 % [76,2 %] від загальної кількості засуджених осіб за вчинення злочинів у складі організованих груп та злочинних організацій (за вироками, що набрали і не набрали законної сили); із них визнали винними у вчиненні злочинів у складі організованих груп – 294 [205] особи та злочинних організацій – 19 [16] осіб. Виправдано (за вироками, що набрали і не набрали законної сили) – 22 [14] особи, або 9,9 % [9,5 %] від кількості осіб, справи щодо яких розглянуто із ухваленням вироку.

За вчинення кримінальних правопорушень у складі організованих груп та злочинних організацій **засуджено** 234 [194] особи (за вироками, що набрали законної сили)²², що більше на 20,6 % порівняно з 2022 р.; їх частка від загальної кількості засуджених осіб за всі види кримінальних правопорушень становила 0,4 % [0,4 %]. Із них громадян України – 224 [186] особи; у тому числі жінок – 46 [40]. За вчинення кримінальних правопорушень у складі організованих груп та злочинних організацій найбільша кількість осіб була засуджена місцевими загальними судами областей: Дніпропетровської – 28 осіб, Хмельницької – 27 осіб, Полтавської – 17 осіб, Львівської – 15 осіб, Вінницької – 14 осіб, Харківської – 14 осіб, Івано-Франківської – 12 осіб.

Виправдано – 12 [0] осіб.

Довічне позбавлення волі за вчинення злочинів у складі організованої групи

²¹ Статистичний звіт ДСА форми № 1-к «Звіт судів першої інстанції про розгляд матеріалів кримінального провадження».

²² Статистичні звіти ДСА форми № 6 «Звіт осіб, притягнутих до кримінальної відповідальності та види кримінального покарання» та форми № 7 «Звіт про склад засуджених».

Аналіз стану здійснення правосуддя у кримінальних провадженнях та справах про адміністративні правопорушення у 2023 році

або злочинної організації протягом 2021–2023 років не застосовувалося (у 2020 р. – 3 особи).

До **позбавлення волі** на певний строк засуджено 80 [63] осіб; або 34,2 % [32,5 %] від кількості всіх осіб, засуджених за вчинення кримінальних правопорушень у складі організованих груп та злочинних організацій.

Обмеження волі застосовано до 1 [0] особи.

Штраф (як основне покарання) накладено на 49 [40] осіб, або 20,9 % [20,6 %].

Службове обмеження для військовослужбовців застосовано до 1 [0] особи.

Громадські роботи призначено 1 [0] особі.

Місцеві загальні суди **звільнили від відбування покарання з випробуванням (ст. 75 КК)** – 102 [90] особи, або 43,6 % [46,4 %] від загальної кількості засуджених за вчинення кримінальних правопорушень у складі організованих груп та злочинних організацій осіб.

За **сукупністю злочинів (ст. 70 КК)** місцеві загальні суди призначили покарання 86 [80] особам, або 36,8 % [41,2 %] від загальної кількості засуджених за вчинення кримінальних правопорушень у складі організованих груп та злочинних організацій осіб; **за сукупністю вироків (ст. 71 КК)** призначено покарання 12 [9] особам, або 5,1 % [4,6 %]. **Більш м'яке покарання**, ніж це передбачено законом, із урахуванням особи винного і наявності кількох обставин, що пом'якшують покарання та істотно знижують ступінь тяжкості вчиненого злочину (**ст. 69 КК**), призначено 53 [59] засудженим особам, або 22,6 % [30,4 %].

За вчинення кримінальних правопорушень у складі організованих груп та злочинних організацій у 2023 р. найбільшу кількість становили особи, засуджені за незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення, пересилання чи збут наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів (ст. 307 КК) – 34 особи, або 14,5 % [17 %] від усіх засуджених за вчинення кримінальних правопорушень у складі організованих груп та злочинних організацій осіб; незаконне виготовлення, зберігання, збут або транспортування з метою збуту підакцизних товарів (ст. 204 КК) – 33 особи, або 14,1 % [11,9 %]; незаконну порубку або незаконне перевезення, зберігання, збут лісу (ст. 246 КК) – 23 особи, або 9,8 % [2,1 %]; шахрайство (ст. 190 КК) – 14 осіб, або 6 % [9,3 %]; сутенерство або втягнення особи в заняття проституцією (ст. 303 КК) – 12 осіб, або 5,1 % [7,2 %]; крадіжка (ст. 185 КК) – 11 осіб, або 4,7 % [0,5 %]; розбій (ст. 187 КК) – 9 осіб, або 3,8 % [8,2 %].

В **апеляційному порядку** протягом 2023 р.²³ перевірено вирокі місцевих загальних судів у справах про вчинення кримінальних правопорушень у складі організованих груп та злочинних організацій стосовно 91 [51] особи, що на 78,4 % більше, ніж у попередньому році; їх частка від ухвалених місцевими загальними судами вироків у справах цієї категорії становила 41 % [34,5 %]. **Скасовано** вирокі щодо 36 [13] осіб, або 39,6 % [25,5 %] від кількості переглянутих; у тому числі з направленням справи *на новий судовий розгляд* – стосовно 17 [12] осіб; із

²³ Статистичний звіт ДСА форми № 2-к «Звіт судів апеляційної інстанції про розгляд апеляційних скарг у порядку кримінального провадження».

закриттям кримінального провадження – щодо 2 [1] осіб; із ухваленням нового вироку – стосовно 16 [0] осіб. Апеляційні загальні суди **змінити** вирок у справах цієї категорії стосовно 7 [15] осіб, або 7,7 % [29,4 %]; із них із пом'якшенням призначеного покарання, якщо покарання за своєю суворістю не відповідає тяжкості кримінального правопорушення та особі обвинуваченого, щодо 3 [7] осіб. Вироки залишено **без зміни** щодо 48 [23] осіб, або 52,7 % [45,1 %].

У **касаційному порядку**²⁴ кількість осіб, стосовно яких перевірено судові рішення, ухвалені у кримінальних провадженнях (справах) про вчинення кримінальних правопорушень у складі організованих груп та злочинних організацій становила 22 [23] особи, або 0,9 % [1,1 %] від загальної кількості осіб, судові рішення стосовно яких переглянуто у касаційному порядку протягом 2023 р. За результатами касаційного розгляду скасовано судові рішення з направленням справи на новий апеляційний розгляд щодо 15 [23] осіб, або 68,2 % [100 %] від кількості переглянутих судових рішень цієї категорії. Судові рішення змінено стосовно 7 [0] осіб, або 31,8 %.

3.8. Склад та структура засуджених осіб. Види покарання

Згідно зі статистичними даними Офісу Генерального прокурора²⁵ упродовж 2023 р. в Україні було **зареєстровано** 476 тис. [363 тис.] кримінальних правопорушень, що на 31,1 % більше. Із них особливо тяжких злочинів – 120 тис. [106 тис.], що у 13,3 % більше; тяжких злочинів – 191 тис. [126 тис.], що на 52 % більше; нетяжких злочинів – 68 тис. [57 тис.], що на 18,6 % більше; кримінальних проступків – 96 тис. [74 тис.], що більше на 30,9 %. Кількість кримінальних правопорушень, у яких здійснювалось **спеціальне досудове розслідування**, зросла на 93,8 % та становила 1,2 тис. [597].

Протягом 2023 р. на стадії готування, замаху правоохоронними органами **попереджено** 867 [847] кримінальних правопорушень.

Частка кримінальних правопорушень, у яких особам вручено повідомлення про підозру, становила 39,8 % [36,5 %] від загальної кількості зареєстрованих. Досудове розслідування відповідно до ст. 280 КПК **зупинено** у 4,3 тис., або 0,9 % [4,4 тис., або 1,2 %] від кількості зареєстрованих кримінальних правопорушень. Кількість кримінальних правопорушень, за якими провадження було направлено до суду, становила 168 тис. [115 тис.], із них **з обвинувальним актом** – 166 тис., або 89 % [113 тис., або 85,5 %] від числа кримінальних правопорушень, у яких особам вручено повідомлення про підозру.

На 31,4 % менше, або 450 [656] кримінальних проваджень протягом 2023 р. направлено до місцевих загальних судів із клопотанням *про звільнення від кримінальної відповідальності*; кримінальних проваджень із клопотанням *про застосування примусових заходів медичного характеру* – 1,6 тис. [972], що

²⁴ Статистичний звіт форми № 5-ВС «Звіт про здійснення правосуддя Касаційним кримінальним судом у складі Верховного Суду».

²⁵ Статистичний звіт Офісу Генерального прокурора форми № 1 «Єдиний звіт про кримінальні правопорушення».

Аналіз стану здійснення правосуддя у кримінальних провадженнях та справах про адміністративні правопорушення у 2023 році

більше на 61,5 %; із клопотанням *про застосування примусових заходів виховного характеру* – 247 [129], що також більше на 91,5 %.

У 2 рази збільшилася кількість зареєстрованих кримінальних правопорушень, пов'язаних *із домашнім насильством*, – 6,8 тис. [3,4 тис.]. Із обвинувальним актом до місцевих загальних судів направлено 87,9 % [92,5 %] таких кримінальних проваджень.

Кількість зареєстрованих кримінальних правопорушень, учинених *із мотивів расової, національної чи релігійної нетерпимості*, становила 180 [133]; частка кримінальних правопорушень, у яких особам вручено повідомлення про підозру, – 52,2 % [50,4 %] від загальної кількості зареєстрованих злочинів цієї категорії.

У 4,4 рази зросла кількість зареєстрованих кримінальних правопорушень, учинених *з використанням зброї або боєприпасами*, – 30,9 тис. [7 тис.]; із них з використанням вогнепальної зброї – 1,9 тис. [1,9 тис.], холодної зброї – 310 [242], газової та пневматичної зброї – 165 [117], вибухових речовин – 63 [31], боєприпасів – 29 тис. [4,7 тис.].

Протягом 2023 р. в Україні було зареєстровано 6,3 тис. [17,4] злочинів проти основ національної безпеки України, що менше порівняно з попереднім роком на 64 % (лише у 36,3 % [12,4 %] від загальної кількості зареєстрованих таких злочинів було вручено повідомлення про підозру).

Кількість зареєстрованих кримінальних правопорушень проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку зросла на 0,9 % і становила 62,7 тис. [62,1 тис.]; частка кримінальних правопорушень, у яких особам вручено повідомлення про підозру, становила лише 1,8 % [1,4 %] від зареєстрованих цієї категорії.

За даними ДСА²⁶ у 2023 р. за вироками, що набрали законної сили, засуджено усього 66,7 тис. [49,7 тис.] осіб, що на 34,2 % більше порівняно з попереднім роком. У тому числі за вчинення **тяжких та особливо тяжких злочинів** засуджено 31,6 тис. [18,7 тис.] осіб, що на 69,6 % більше; їх частка серед усіх засуджених за всі види кримінальних правопорушень також значно зросла і становила 47,5 % [37,6 %]. За вчинення **нетяжких злочинів** засуджено 18,1 тис. [12 тис.] осіб, що на 50,3 % більше, або 27,1 % [24,2 %]. За вчинення **кримінальних проступків** засуджено 36,2 тис. [19 тис.] осіб, що на 90,4 % більше, або 54,2 % [38,2 %] від кількості усіх засуджених за всі види кримінальних правопорушень осіб.

Найбільшу як кількість, так і частку у **структурі засуджених** становили особи, засуджені за вчинення кримінальних правопорушень проти власності (статті 185–198 КК), – 22,3 тис. [19,2 тис.] осіб, їх частка у структурі всіх засуджених становила 33,5 % [38,6 %];

– у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів (статті 305–320 КК) засуджено 12,4 тис. [9,3 тис.] осіб, або 18,6 %

²⁶ Статистичні звіти ДСА форми № 6 «Звіт про осіб, притягнутих до кримінальної відповідальності, та види кримінального покарання» та форми № 7 «Звіт про склад засуджених».

Аналіз стану здійснення правосуддя у кримінальних провадженнях та справах про адміністративні правопорушення у 2023 році

[18,7 %] від кількості всіх засуджених за всі види кримінальних правопорушень;

– проти життя та здоров'я особи (статті 115–145 КК) – 10,1 тис. [7,3 тис.] осіб, або 15,2 % [14,7 %];

– проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування та об'єднань громадян (статті 338–360 КК) – 4,8 тис. [3,2 тис.] осіб, або 7,2 % [6,5 %];

– проти встановленого порядку несення військової служби (військові злочини) (статті 402–435 КК) – 2,6 тис. [1,5 тис.] осіб, або 3,9 % [3 %];

– проти громадської безпеки (статті 255–270¹ КК) – 2,5 тис. [1,7 тис.] осіб, або 3,8 % [3,5 %];

– проти безпеки руху та експлуатації транспорту (статті 276–292 КК) – 2,3 тис. [2,3 тис.] осіб, або 3,5 % [4,6 %];

– у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг, (статті 364–370 КК) – 1,6 тис. [1,2 тис.] осіб, або 2,4 % [2,4 %];

– проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини і громадянина (статті 157–184 КК) – 1,3 тис. [888] осіб, або 2 % [1,8 %];

– у сфері охорони державної таємниці, недоторканості державних кордонів, забезпечення призову та мобілізації (статті 328–337 КК) – 1,2 тис. [477] осіб, або 1,8 % [1 %];

– проти правосуддя (статті 371–400 КК) – 1,1 тис. [1 тис.] осіб, або 1,7 % [2,1 %];

– проти довкілля (статті 236–254 КК) – 1 тис. [1,1 тис.] осіб, або 1,6 % [2,3 %];

– проти основ національної безпеки України (статті 109–114¹ КК) – 983 [427] особи, або 1,5 % [0,9 %];

– проти громадського порядку та моральності (статті 293–304 КК) – 900 [882] осіб, або 1,3 % [1,8 %];

– проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку (статті 436–447 КК) – 622 [244] особи, або 0,9 % [0,5 %];

– у сфері господарської діяльності (статті 199–233 КК) – 402 [223] особи, або 0,6 % [0,4 %];

– проти статевої свободи та статевої недоторканості особи (статті 152–156 КК) – 155 [139] осіб, або 0,3 % [0,2 %];

– у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж і мереж електрозв'язку (статті 361–363¹ КК) – 95 [74] осіб, або 0,1 % [0,1 %];

– проти волі, честі та гідності особи (статті 146–151 КК) – 60 [51] осіб, або 0,1 % [0,1 %];

– проти безпеки виробництва (статті 271–275 КК) – 35 [30] осіб, або 0,1 % [0,1 %].

На 28,9 % збільшилася кількість осіб, які вчинили кримінальні правопорушення у **стані алкогольного або наркотичного сп'яніння**, – 4,8 тис.

Аналіз стану здійснення правосуддя у кримінальних провадженнях та справах про адміністративні правопорушення у 2023 році

[3,7 тис.] або майже кожен чотирнадцятий засуджений; проте їх частка від загальної кількості засуджених зменшилася – 7,2 % [7,5 %].

Кількість засуджених за вчинення кримінальних правопорушень **у складі організованої групи та злочинної організації** збільшилася на 20,6 % і становила 234 [194] особи; їх частка від загальної кількості засуджених становила 0,4 % [0,4 %].

За вчинення кримінальних правопорушень **групою осіб** за попередньою змовою або без такої протягом минулого року засуджено 3,9 тис. [4 тис.] осіб, або майже кожен сімнадцятий засуджений; їх частка від загальної кількості засуджених також зменшилася – 5,9 % [8 %].

На час вчинення кримінального правопорушення **ніде не працювали і не навчалися або перебували на обліку в державній службі зайнятості** 46,5 тис. [36,3 тис.] осіб, або 69,7 % [73,1 %] від загальної кількості всіх засуджених; із них раніше судимі – 9,8 тис. [8,9 тис.] осіб. На обліку в службі зайнятості перебувало 534 [539] особи, або 0,8 % [1,5 %] від загальної кількості працездатних осіб, які на час вчинення кримінального правопорушення не працювали і не навчалися.

Збільшилася на 11 % кількість засуджених осіб, які були **раніше судимими і мали незняту або непогашену судимість** – 11,4 тис. [10,3 тис.] осіб; проте їх частка від загальної кількості всіх засуджених зменшилася до 17,1 % [20,7 %]; із них раніше були звільнені умовно-достроково 689 [577] осіб.

Кількість засуджених **жінок** становила 7,6 тис. [5,3 тис.], або 11,5 % [10,8 %] від загальної кількості всіх засуджених (на 43,1 % більше).

Місцеві загальні суди **виправдали** (за вироками, що набрали законної сили) 206 [172] осіб (усі у справах публічного обвинувачення). Найбільший показник виправданих місцевими загальними судами осіб зафіксовано в областях: Дніпропетровській – 40 осіб, або 19,4 % від загальної кількості виправданих; Львівській – 23, або 11,2 %; Волинській – 20, або 9,7 %; Київській – 19, або 9,2 %; Сумській – 16, або 7,8 %.

Примусові заходи медичного характеру застосовано до 819 [582] неосудних осіб, із них за вчинення тяжких та особливо тяжких злочинів – щодо 541 [338] особи.

Кількість осіб, стосовно яких місцеві загальні суди **закрили матеріали кримінального провадження**, становила 18,2 тис. [15,4 тис.]. Зокрема, провадження закрито у зв'язку з:

- відмовою прокурора або потерпілого, його представника від обвинувачення в кримінальному провадженні – 5,9 тис. [4,6 тис.] осіб, їх частка від кількості всіх осіб, щодо яких провадження закрито, становила 32,5 % [29,8 %];
- примиренням винного з потерпілим – 4,4 тис. [3,9 тис.] осіб, або 24,5 % [25,2 %];
- смертю – 1,7 тис. [1,4 тис.] осіб, або 9,5 % [9,1 %];
- дійовим каяттям – 1,3 тис. [1,7 тис.] осіб, або 7,3 % [10,8 %];

Аналіз стану здійснення правосуддя у кримінальних провадженнях та справах про адміністративні правопорушення у 2023 році

- зміною обстановки – 265 [266] осіб, або 1,5 % [1,7 %];
- передачею особи на поруки – 161 [209] особа, або 0,9 % [1,4 %];
- амністією – 3 [5] особи, або 0,02 % [0,03 %].

У тому числі у справах публічного обвинувачення закрито провадження стосовно 15,8 тис. [13,5 тис.] осіб, із них у зв'язку з відмовою прокурора або потерпілого, його представника від обвинувачення в кримінальному провадженні щодо 4,1 тис. [3,2 тис.] осіб, або 26 % [23,7 %] від кількості всіх осіб, щодо яких закрито провадження у справах публічного обвинувачення; у зв'язку з примиренням винного з потерпілим – щодо 4 тис. [3,5 тис.] осіб, або 25,1 % [25,9 %].

Штраф як основне покарання місцеві загальні суди наклали на 16,8 тис. [11 тис.] осіб, що на 53,5 % більше, або 25,3 % [22,1 %] від загальної кількості засуджених за всі види злочинів. **Громадські роботи** призначено 3,7 тис. [4,3 тис.] осіб, що на 14,5 % менше, або 5,5 % [8,7 %]; **арешт** застосовано до 2,1 тис. [1,9 тис.] осіб, або 3,1 % [3,7 %]; **обмеження волі** застосовано до 1,3 тис. [1,5 тис.] осіб, що на 8,8 % менше, або 2 % [3 %]; **виправні роботи** призначено 81 [85] особі, або 0,1 % [0,2 %]; **службове обмеження для військовослужбовців** застосовано до 508 [127] осіб, або 0,8 % [0,3 %]; **тримання в дисциплінарному батальйоні** призначено 676 [115] особам, або 1 % [0,2 %]; **позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю** (як основне покарання) застосовано до 347 [150] осіб.

Кількість осіб, засуджених до **позбавлення волі** на певний строк, збільшилася на 28,5 % і становила 12,2 тис. [9,5 тис.] осіб; проте їх частка від загальної кількості засуджених дещо зменшилася – 18,2 % [19 %]. Із них 80,2 % [70,8 %] становили особи, засуджені до позбавлення волі на певний строк за вчинення тяжких та особливо тяжких злочинів, – 9,8 тис. [6,7 тис.] осіб.

Зокрема до **позбавлення волі засуджено за вчинення таких злочинів**: умисне вбивство (ст. 115 КК) – 447 осіб, або 95,9 % [94,6 %] від кількості всіх засуджених за цей вид злочину; розбій (ст. 187 КК) – 278 осіб, або 89,4 % [85,2 %]; зґвалтування (ст. 152 КК) – 56 осіб, або 78,9 % [79 %]; заподіяння умисних тяжких тілесних ушкоджень (ст. 121 КК) – 436 осіб, або 48,9 % [48,7 %]; крадіжка (ст. 185 КК) – 5,5 тис. осіб, або 30,3 % [28,6 %]; грабіж (ст. 186 КК) – 867 осіб, або 65,4 % [53,7 %]; незаконне поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами (ст. 263 КК) – 315 осіб, або 14 % [16,3 %]; шахрайство (ст. 190 КК) – 364 особи, або 17,9 % [20,7 %]; незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення, пересилання чи збут наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів (ст. 307 КК) – 544 особи, або 68,2 % [59,7 %]; незаконне заволодіння транспортним засобом (ст. 289 КК) – 267 осіб, або 36,5 % [30,7 %]; виправдовування, визнання правомірною, заперечення збройної агресії Російської Федерації проти України, глорифікація її учасників (ст. 436² КК) – 70 осіб, або 14,8 % [9 %]; порушення законів та звичаїв війни (ст. 438 КК) – 33 особи, або 100 % [100 %].

Довічне позбавлення волі за вчинення особливо тяжких злочинів

Аналіз стану здійснення правосуддя у кримінальних провадженнях та справах про адміністративні правопорушення у 2023 році

застосовано до 26 [23] осіб, або 1,6 % [2 %] від кількості осіб, засуджених за вчинення особливо тяжких злочинів.

Місцеві загальні суди відповідно до вимог **ст. 70 КК** призначили покарання **за сукупністю кримінальних правопорушень** 9,4 тис. [7,6 тис.] осіб, або 14,1 % [15,4 %] від загальної кількості засуджених протягом року осіб. **За сукупністю вироків (ст. 71 КК)** покарання призначено 6,8 тис. [6,1 тис.], або 10,2 % [12,3 %].

У 2023 р. **більш м'яке покарання**, ніж це передбачено законом, із урахуванням особи винного і наявності кількох обставин, що пом'якшують покарання та істотно знижують ступінь тяжкості вчиненого кримінального правопорушення (**ст. 69 КК**), призначено 3,1 тис. [1,6 тис.] осіб, що на 93,3 % більше, або 4,6 % [3,2 %] від загальної кількості засуджених.

Місцеві загальні суди **звільнили від відбування покарання** майже 29 тис. [21 тис.] засуджених осіб, що на 37,1 % більше; їх частка від загальної кількості засуджених осіб також дещо зросла – 43,3 % [42 %]; із них **звільнено з випробуванням (ст. 75 КК)** – 28,7 тис. [21 тис.] осіб, або 43,1 % [42 %]. У тому числі за вчинення тяжких злочинів звільнено від відбування покарання з випробуванням 17 тис. [10,7 тис.] засуджених, або 59,3 % [51,4 %] від загальної кількості звільнених із випробуванням осіб, а за особливо тяжкі – 134 [128] особи, або 0,5 % [0,6 %].

Кількість засуджених осіб, до яких місцеві загальні суди як додаткове покарання застосували **конфіскацію майна**, збільшилася на 71,5 % і становила 1,5 тис. [897] осіб.

Спеціальну конфіскацію, як один із заходів кримінально-правового характеру, застосовано до 913 [530] засуджених осіб, із них за: виправдовування, визнання правомірною, заперечення збройної агресії Російської Федерації проти України, глорифікацію її учасників (ст. 436² КК) – 65 [12] осіб; незаконне зайняття рибним, звіриним або іншим водним добувним промислом (ст. 249 КК) – 143 [130] особи; вчинення крадіжки (ст. 185 КК) – 37 [25] осіб; незаконне виготовлення, зберігання, збут або транспортування з метою збуту підакцизних товарів (ст. 204 КК) – 24 [12] особи; незаконне поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами (ст. 263 КК) – 37 [26] осіб; незаконну порубку лісу (ст. 246 КК) – 108 [55] осіб; пропозицію, обіцянку або надання неправомірної вигоди службовій особі (ст. 369 КК) – 239 [137] осіб.

Штраф як додаткове покарання місцеві загальні суди наклали на 70 [44] осіб. **Позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю** як додаткове покарання призначено 1,6 тис. [1,2 тис.] осіб (на 36,7 % більше). **Позбавлення військового, спеціального звання, рангу, чину або кваліфікаційного класу** застосовано до 51 [43] особи.

4. РОЗГЛЯД ЗАГАЛЬНИМИ СУДАМИ СПРАВ ПРО АДМІНІСТРАТИВНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ

За статистичними даними Міністерства внутрішніх справ України²⁷ протягом 2023 р. органами національної поліції України **виявлено** 4 млн 835 тис. [3 млн 927 тис.] **адміністративних правопорушень**, що на 23,1 % більше порівняно з попереднім роком. За виявленими правопорушеннями складено 842 тис. [651 тис.] адміністративних протоколів (17,4 % [16,6 %] від кількості виявлених адміністративних правопорушень) та винесено 3 млн 994 тис. [3 млн 275 тис.] адміністративних постанов, або 82,6 % [83,4 %]. Виявлено 3 млн 396 тис. [2 млн 603 тис.] осіб, які вчинили адміністративні правопорушення (на 30,5 % більше). Із них жінок – 497 тис. [327 тис.], неповнолітніх – 17,6 тис. [12,1 тис.].

За статистичними даними ДСА²⁸ кількість справ і матеріалів про адміністративні правопорушення, які **надійшли** на розгляд до місцевих загальних судів у 2023 р., становила 911 тис. [694 тис.], що на 31,3 % більше; із них саме справ про адміністративні правопорушення – 899 тис. [686 тис.].

Усього на розгляді місцевих загальних судів **перебувало** 982 тис. [771 тис.] справ і матеріалів про адміністративні правопорушення, із них саме справ – 971 тис. [764 тис.], що на 27,1 % більше.

Із винесенням постанови місцеві загальні суди **розглянули** 824 тис. [638 тис.] справ і матеріалів про адміністративні правопорушення (на 29,3 % більше); із них саме справ – 813 тис. [630 тис.] стосовно 825 тис. [638 тис.] осіб. Частка розглянутих справ становила 83,9 % [82,5 %] від кількості тих, що перебували на розгляді. Серед розглянутих із винесенням постанови справ про адміністративні правопорушення 37,5 % [37,5 %] становили справи *про порушення Правил дорожнього руху (статті 121–132¹ КУпАП)*.

За вчинення адміністративних правопорушень, відповідальність за які передбачена КУпАП, місцеві загальні суди застосували різні **види стягнень** до 588 тис. [411 тис.] осіб (на 43,2 % більше); їх частка від загальної кількості осіб, щодо яких розглянуто справи, також збільшилась і становила 71,3 % [64,3 %].

Серед загальної кількості осіб, притягнутих до адміністративної відповідальності, **жінки** становили 13,8 % [12,6 %], або 81 тис. [52 тис.]; **громадяни іншої держави** – 0,7 % [1,2 %], або 4,2 тис. [4,9 тис.].

Серед притягнутих до адміністративної відповідальності переважною більшістю були працездатні особи, які на момент вчинення правопорушення не працювали і не навчалися, – 280 тис. [210 тис.], або 47,5 % [51 %]; військовослужбовці – 112 тис. [64 тис.], або 19 % [15,5 %]; робітники – 42 тис. [33 тис.], або 7,2 % [8 %]; пенсіонери – 18 тис. [12,3 тис.], або 3,1 % [3 %].

Найпоширенішим видом серед адміністративних стягнень,

²⁷ Статистичний звіт Міністерства внутрішніх справ України форми № 1-АП «Звіт про стан застосування адміністративного законодавства органами Національної поліції України».

²⁸ Статистичний звіт ДСА форми № 1-п «Звіт судів першої інстанції щодо розгляду справ про адміністративні правопорушення».

Аналіз стану здійснення правосуддя у кримінальних провадженнях та справах про адміністративні правопорушення у 2023 році

застосованих місцевими загальними судами до осіб за вчинення адміністративних правопорушень, був і залишається **штраф**. Місцеві загальні суди оштрафували 549 тис. [382 тис.] осіб, що на 43,5 % більше порівняно з 2022 р.; їх частка від кількості осіб, на яких накладено адміністративне стягнення становила 93,3 % [93,1 %]. Загальна сума накладеного штрафу становила 5 млрд 786 млн грн [3 млрд 294 млн грн]; добровільно сплачено 860 млн 168 тис. грн, або 14,9 % [13,9 %] від суми накладеного.

На 44,1 % збільшилася кількість осіб, до яких місцеві загальні суди за вчинення адміністративних правопорушень застосували **попередження**, – 16,3 тис. [11,3 тис.]; проте їх частка серед усіх осіб, на яких накладено адміністративне стягнення, залишилася на рівні попереднього року і становила – 2,8 % [2,8 %].

Громадські роботи місцеві загальні суди призначили 5,4 тис. [4,7 тис.] правопорушникам, що порівняно з попереднім роком більше на 16,8 %; їх частка від кількості тих осіб, на яких накладено адміністративне стягнення, дещо зменшилася – 0,9 % [1,1 %].

Суспільно корисні роботи призначено 1,8 тис. [2 тис.] осіб, що на 8,9 % менше, їх частка від кількості всіх осіб, на яких накладено адміністративне стягнення, становила 0,3 % [0,5 %].

Адміністративний арешт призначено майже 5 тис. [3,5 тис.] осіб, які вчинили адміністративні правопорушення, або 0,8 % [0,9 %].

Арешт з утриманням на гауптвахті призначено 4,4 тис. [1,7 тис.] особам за окремі види військових адміністративних правопорушень (у 2,5 раза більше), або 0,8 % [0,4 %].

Виправні роботи місцеві загальні суди застосували до 26 [12] осіб, які вчинили адміністративні правопорушення.

Місцевими загальними судами **позбавлено спеціального права** (як основний, так і додатковий вид адміністративного стягнення) 119 тис. [85,7 тис.] осіб, що на 38,9 % більше. Їх частка становила 20,2 % [20,9 %] від загальної кількості осіб, на яких накладено адміністративне стягнення.

Позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю, як додатковий вид адміністративного стягнення, призначено 2 [3] особам.

Оплатне вилучення предмета, що був знаряддям вчинення чи безпосереднім об'єктом адміністративного правопорушення (як основний, так і додатковий вид адміністративного стягнення), застосовано до 750 [257] осіб, або 0,1 % [0,06 %].

Конфіскацію предметів, що були знаряддями вчинення або безпосередніми об'єктами адміністративного правопорушення (як основний, так і додатковий вид адміністративного стягнення), місцеві загальні суди застосували до 15 тис. [11 тис.] осіб, або 2,5 % [2,7 %].

У 2023 р. вилучено 20 [28] одиниць вогнепальної зброї, 235 [119] одиниць бойових припасів, майже 2 кг [2,6 кг] наркотичних засобів. Конфісковано 85 [66]

Аналіз стану здійснення правосуддя у кримінальних провадженнях та справах про адміністративні правопорушення у 2023 році

автомобілів; товарів та цінностей на суму 25 млн 751 тис. грн; валюту на суму 122 тис. грн.

Місцеві загальні суди із різних підстав **закрили провадження** у справах про адміністративні правопорушення стосовно 223 тис. [219 тис.] осіб, що на 2,1 % більше, або 27,1 % [34,3 %] від загальної кількості тих, щодо яких розглянуто справи.

У тому числі *за малозначністю вчиненого правопорушення* з усним зауваженням на адресу правопорушника щодо недопустимості протиправних діянь звільнено від адміністративної відповідальності 48 тис. [47 тис.] осіб, що на 2,6 % більше, або 21,5 % [21,4 %] від кількості тих осіб, щодо яких провадження у справі закрито. Найбільший відсоток звільнених з цієї підстави осіб (від кількості осіб, стосовно яких провадження у справі закрито) спостерігався у місцевих загальних судах областей: Рівненської – 35,4 %, або 2,1 тис. осіб; Одеської – 31,3 %, або 7,1 тис. осіб; Тернопільської – 29,6 %, або 2 тис. осіб. Найменший відсоток звільнених за малозначністю вчиненого правопорушення відмічався в судах областей: Херсонської – 4,3 %, або 77 осіб; Миколаївської – 8,8 %, або 738 осіб; Харківської – 9,8 %, або 741 особа.

На 18,7 % зменшилася кількість осіб, стосовно яких місцеві загальні суди закрили провадження у зв'язку *із закінченням строків для накладення адміністративного стягнення*, передбачених ст. 38 КУпАП та ст. 467 Митного кодексу України (далі – МК), – 67 тис. [82 тис.] осіб, або 29,9 % [37,6 %] від кількості тих осіб, стосовно яких провадження у справі закрито. Найбільша частка осіб, щодо яких закрито провадження у справі саме з цієї підстави (від кількості осіб, стосовно яких провадження у справі закрито), зафіксована у місцевих загальних судах областей: Херсонської – 56,7 %, або 1 тис. осіб; Харківської – 48,2 %, або 3,6 тис. осіб; Івано-Франківської – 40,8 %, або 3,1 тис. осіб.

За відсутністю події та складу адміністративного правопорушення закрито провадження у справах стосовно 99,1 тис. [82,3 тис.] осіб, що на 20,5 % більше; їх частка від кількості осіб, стосовно яких провадження у справі закрито, значно зросла – 44,4 % [37,6 %]. Найбільший відсоток осіб, щодо яких провадження у справі закрито саме з цієї підстави (від кількості осіб, стосовно яких провадження у справі закрито), відмічався у місцевих загальних судах областей: Чернівецької – 59,7 %, або 4,4 тис. осіб; Сумської – 57,7 %, або 3,8 тис. осіб; Київської – 49,2 %, або 6,8 тис. осіб.

За вчинення адміністративних правопорушень у віці від 16 до 18 років місцеві загальні суди застосували **заходи впливу**, передбачені статтею 24¹ КУпАП, до 13,7 тис. [8,8 тис.] неповнолітніх осіб (більше на 57,1 %).

Аналіз стану здійснення правосуддя у кримінальних провадженнях та справах про адміністративні правопорушення у 2023 році

| № з/п | Найменування показника | 2022 | 2023 | Динаміка, % |
|---|---|---------------|---------------|-------------|
| А | Б | 1 | 2 | 3 |
| 1 | Надійшло справ та матеріалів за звітний період (усього) | 693 834 | 910 927 | 31,3 |
| | у тому числі справ | 686 324 | 899 263 | 31,0 |
| 2 | Перебувало на розгляді справ та матеріалів (усього) | 771 346 | 982 234 | 27,3 |
| | у тому числі справ | 763 836 | 970 570 | 27,1 |
| 3 | Закінчено провадження у справах та матеріалах (з повернутими), усього | 699 888 | 970 673 | 38,7 |
| | у тому числі справ | 692 378 | 891 654 | 28,8 |
| | із них повернуто справ | 54 859 | 67 355 | 22,8 |
| 4 | Розглянуто справ та матеріалів (усього) | 637 519 | 824 299 | 29,3 |
| | у тому числі справ | 630 009 | 812 635 | 29,0 |
| 5 | Залишок нерозглянутих справ на кінець звітного періоду | 78 968 | 90 580 | 14,7 |
| | Кількість осіб, щодо яких розглянуто справи (усього), у тому числі: | 638 497 | 825 336 | 29,3 |
| | Закрито справи (усього) | 218 998 | 223 496 | 2,1 |
| | звільнено осіб від адміністративної відповідальності при малозначності вчиненого правопорушення | 46 872 | 48 111 | 2,6 |
| 6 | з них: відсутність події і складу адміністративного правопорушення | 82 266 | 99 130 | 20,5 |
| | передано прокурору, органу досудового слідства чи дізнання для вирішення питання про порушення кримінальної справи | 685 | 1 027 | 49,9 |
| | у зв'язку із закінченням строку накладення адміністративного стягнення | 82 238 | 66 900 | -18,7 |
| | Застосовано заходи впливу до неповнолітніх (ст. 24 ¹ КУпАП) | 8 751 | 13 744 | 57,1 |
| | Кількість осіб, до яких застосовано адміністративне стягнення | 410 732 | 588 076 | 43,2 |
| Види адміністративних стягнень, накладені на осіб: | | | | |
| | попередження | 11 307 | 16 298 | 44,1 |
| | штраф | 382 219 | 548 675 | 43,5 |
| | оплатне вилучення предмета | 0 | 0 | 0 |
| | конфіскація предмета | 1 947 | 2 337 | 20,0 |
| 7 | основні позбавлення спеціального права | 3 292 | 4 061 | 23,4 |
| | громадські роботи | 4 680 | 5 466 | 16,8 |
| | суспільно корисні роботи | 2 024 | 1 844 | -8,9 |
| | виправні роботи | 12 | 26 | у 2,2 р. |
| | адміністративний арешт | 3 513 | 4 950 | 40,9 |
| | арешт з утриманням на гауптвахті | 1 736 | 4 418 | у 2,5 р. |
| | доплаткові конфіскація предмета | 9 047 | 12 567 | 38,9 |
| | позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю | 3 | 2 | -33,3 |
| | позбавлення спеціального права (керування транспортним засобом) | 82 450 | 115 013 | 39,5 |
| | оплатне вилучення предмета | 257 | 750 | у 2,9 р. |
| 8 | Сума накладеного судом штрафу (грн.) | 3 294 001 661 | 5 786 095 881 | 75,7 |
| | Сума штрафу, сплаченого добровільно (грн.) | 458 242 941 | 860 167 578 | 87,7 |
| 9 | Кількість постанов про накладення стягнення, що не звернено до виконання у зв'язку із закінченням строку давності, у с ь о г о, у тому числі: | 90 | 39 | -56,7 |
| | про стягнення штрафу (грн.) | 24 | 36 | 50,0 |
| | у зв'язку з цим не стягнуто штрафу на суму (грн.) | 39 967 | 235 378 | у 6 р. |
| 10 | Вилучено вогнепальної зброї (одиниць) | 28 | 20 | -28,6 |
| 11 | Конфісковано автомобілів (одиниць) | 66 | 85 | 28,8 |
| 12 | Конфісковано товарів та цінностей (грн.) | 21 953 275 | 25 751 239 | 17,3 |
| 13 | Конфісковано валюту (грн.) | 7 072 | 122 053 | у 17 р. |

Аналіз стану здійснення правосуддя у кримінальних провадженнях та справах про адміністративні правопорушення у 2023 році

У структурі справ про адміністративні правопорушення, що надійшли на розгляд до місцевих загальних судів, найбільшу частку становили справи про:

- вчинення правопорушень, пов'язаних із керування транспортними засобами або суднами особами, які перебувають у стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують їх увагу та швидкість реакції (ст. 130 КУпАП) – 16,8 % [20,1 %], або 153 тис. справ;
- вчинення домашнього насильства, насильства за ознакою статі, невиконання термінового заборонного припису або неповідомлення про місце свого тимчасового перебування (ст. 173² КУпАП) – 16,7 % [15,7 %], або 152 тис. справ (місцевими загальними судами застосовано адміністративні стягнення: штраф – 95 тис. [61 тис.] осіб; громадські роботи – 4,1 тис. [3,5 тис.] осіб; адміністративний арешт – 1,6 тис. [1 тис.] осіб);
- порушення правил дорожнього руху, що спричинило пошкодження транспортних засобів, вантажу, автомобільних доріг, вулиць, залізничних переїздів, дорожніх споруд чи іншого майна (ст. 124 КУпАП), – 12,2 % [13,5 %] від усіх справ про адміністративні правопорушення, що надійшли на розгляд, або 111 тис. таких справ;
- розпивання пива, алкогольних, слабоалкогольних напоїв військовослужбовцями (ст. 172²⁰ КУпАП) – 11,7 % [9,2 %], або 107 тис. справ;
- дрібне хуліганство (ст. 173 КУпАП) – 5,8 % [6,4 %], або 53 тис. справ;
- керування транспортним засобом особою, яка не має відповідних документів на право керування таким транспортним засобом або не пред'явила їх для перевірки (ст. 126 КУпАП) – 5,3 % [1,8 %], або 48 тис. справ;
- невиконання батьками або особами, які їх замінюють, обов'язків щодо виховання дітей (ст. 184 КУпАП) – 5,3 % [4,9 %], або 48 тис. справ;
- порушення правил адміністративного нагляду (ст. 187 КУпАП) – 4,4 % [4,9 %], або майже 40 тис. справ;
- порушення правил торгівлі пивом, алкогольними, слабоалкогольними напоями, тютюновими виробами, електронними сигаретами та рідинами, що використовуються в електронних сигаретах, пристроями для споживання тютюнових виробів без їх згоряння (ст. 156 КУпАП) – 2 % [1,8 %], або 18 тис. справ;
- порушення порядку проведення розрахунків (ст. 155¹ КУпАП) – 1,6 % [1,3 %], або 14 тис. справ;
- порушення порядку ведення податкового обліку, надання аудиторських висновків (ст. 163¹ КУпАП) – 1,4 % [1,1 %], або 12 тис. справ;
- торгівлю з рук у невстановлених місцях (ст. 160 КУпАП) – 1,3 % [1,3 %], або майже 12 тис. справ;
- розпивання пива, алкогольних, слабоалкогольних напоїв у заборонених законом місцях або поява у громадських місцях у п'яному вигляді (ст. 178

Аналіз стану здійснення правосуддя у кримінальних провадженнях та справах про адміністративні правопорушення у 2023 році

- КУпАП) – 1,3 % [1,2 %], або 12 тис. справ;
- дрібне викрадення чужого майна (ст. 51 КУпАП) – 1,2 % [1,4 %], або 11 тис. справ;
 - залишення місця дорожньо-транспортної пригоди (ст. 122⁴ КУпАП) – 1,2 % [1,1 %], або 11 тис. справ;
 - незаконне виробництво, придбання, зберігання, перевезення, пересилання наркотичних засобів або психотропних речовин без мети збуту в невеликих розмірах (ст. 44 КУпАП) – 1,1 % [1,2 %], або майже 10 тис. справ;
 - незаконне перетинання або спробу незаконного перетинання державного кордону України (ст. 164 КУпАП) – 1 % [1,2 %], або 8,7 тис. справ;
 - порушення порядку провадження господарської діяльності (ст. 204¹ КУпАП) – 0,9 % [1,2 %], або 8,4 тис. справ;
 - злісну непокору законному розпорядженню або вимозі поліцейського, члена громадського формування з охорони громадського порядку і державного кордону, військовослужбовця (ст. 185 КУпАП) – 0,8 % [1,2 %], або 7 тис. справ;
 - неподання або несвоєчасне подання платіжних доручень на перерахування належних до сплати податків та зборів (обов'язкових платежів) (ст. 163² КУпАП) – 0,6 % [0,6 %], або 5,3 тис. справ;
 - порушення порядку утримання та перерахування податку на доходи фізичних осіб і подання відомостей про виплачені доходи (ст. 163⁴ КУпАП) – 0,6 % [0,7 %], або 5,7 тис. справ.

Протягом 2023 р. у провадженні місцевих загальних судів перебувало 7,7 тис. [7,8 тис.] справ **про порушення митних правил**, що на 1,5 % менше порівняно з попереднім роком. Розглянуто 5,5 тис. [6,1 тис.] таких справ. Їх частка від загальної кількості розглянутих місцевими загальними судами справ про адміністративні правопорушення становила 0,7 % [1 %]. **Адміністративне стягнення** за порушення митних правил застосовано до 4,4 тис. [4,5 тис.] осіб, або 79,9 % [72,9 %] від кількості осіб, щодо яких справи про порушення митних правил розглянуто з винесенням постанови. **Закрито справи** стосовно 1,1 тис. [1,7 тис.] осіб, із них у зв'язку із закінченням строків накладення адміністративних стягнень (ст. 467 МК) – щодо 112 [412] осіб, або 10,2 % [24,7 %] від усіх справ цієї категорії, провадження в яких закрито; відсутністю події і складу адміністративного правопорушення – щодо 672 [672] осіб, або 61 % [40,4 %].

У справах про порушення митних правил місцеві загальні суди **оштрафували** 2 тис. [2,5 тис.] осіб, або 46,7 % [56,4 %] від кількості всіх осіб, на яких накладено адміністративне стягнення за порушення митних правил. Загальна сума накладеного місцевими загальними судами на порушників штрафу становила 922 млн 838 тис. грн., із яких добровільно сплачено лише 8 млн 344 тис. грн., або 0,9 % [0,5 %] від суми накладеного. **Конфіскацію** товарів, транспортних засобів – безпосередніх предметів порушення митних правил (як основний, так і додатковий вид адміністративного стягнення) застосовано до 3,4 тис. [3,2 тис.] осіб, або 77,5 % [70,6 %] від кількості всіх осіб, на яких накладено

Аналіз стану здійснення правосуддя у кримінальних провадженнях та справах про адміністративні правопорушення у 2023 році

адміністративне стягнення за порушення митних правил.

Упродовж 2023 р. на розгляд до місцевих загальних судів на виконання вимог Закону України від 14 жовтня 2014 р. № 1700-VII «Про запобігання корупції» надійшло 2,9 тис. [2,7 тис.] **справ про вчинення корупційних правопорушень**, відповідальність за які передбачена КУпАП (глава 13-А «Адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією», статті 172⁴–172⁹ КУпАП), що на 4,6 % більше, ніж у 2022 р. Усього у провадженні перебувало 3,4 тис. [3,6 тис.] справ цієї категорії.

Із винесенням постанови місцеві загальні суди **розглянули** 1,9 тис. [2,5 тис.] справ про адміністративні корупційні правопорушення, або 55 % [68,3 %] від кількості тих, що перебували на розгляді.

Місцеві загальні суди **закрили провадження** у справах про адміністративні корупційні правопорушення стосовно 972 [1,2 тис.] осіб, що на 17,3 % менше. Проте їх частка від кількості осіб, щодо яких справи про адміністративні корупційні правопорушення розглянуто з винесенням постанови, зросла і становила 51,6 % [47,2 %]. У тому числі провадження у справах закрито у зв'язку з:

- відсутністю події та складу адміністративного правопорушення – стосовно 495 [358] осіб, або 50,9 % [30,5 %] від кількості осіб, щодо яких провадження у справах цієї категорії закрито;
- закінченням строків для накладення адміністративного стягнення, передбачених ст. 38 КУпАП, – стосовно 368 [609] осіб, або 37,9 % [51,8 %];
- за малозначністю вчиненого корупційного правопорушення звільнено від адміністративної відповідальності 57 [173] осіб, або 5,9 % [14,7 %].

Штраф накладено на 937 [1,4 тис.] осіб, що на 30,8 % менше; їх частка від кількості осіб, стосовно яких розглянуто справи про адміністративні корупційні правопорушення з винесенням постанови, також зменшилась і становила 49,7 % [54,4 %]. Загальна сума накладеного судами штрафу склала 3 млн 528 тис. грн, із них добровільно сплачено 2 млн 286 тис. грн, або 64,9 % [67,6 %] від суми накладеного. **Позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю**, як додатковий вид адміністративного стягнення, призначено 2 [3] особам. **Конфіскацію** предметів, грошей (як додаткове стягнення) застосовано до 7 [6] осіб.

Станом на 31 грудня 2023 р. місцеві загальні суди не розглянули усього 91 тис. справ про адміністративні правопорушення, або 9,2 % [10,2 %] від кількості тих, що перебували у провадженні протягом минулого року.

На розгляд **до апеляційних загальних судів**²⁹ у 2023 р. **надійшло** 27,6 тис. [20 тис.] справ про адміністративні правопорушення за апеляційними скаргами на постанови місцевих загальних судів, що на 38,1 % більше, ніж у 2022 р. Усього у провадженні **перебувало** 31 тис. [23 тис.] таких справ.

²⁹ Статистичний звіт ДСА форми № 2-п «Звіт судів апеляційної інстанції щодо розгляду апеляційних скарг у справах про адміністративні правопорушення».

Аналіз стану здійснення правосуддя у кримінальних провадженнях та справах про адміністративні правопорушення у 2023 році

За апеляційними скаргами розглянуто 22,2 тис. [16,5 тис.] справ про адміністративні правопорушення (на 34,4 % більше).

За результатами перегляду скасовано і змінено 6,4 тис. [5 тис.] постанов; у тому числі скасовано – 5,6 тис. [4,4 тис.] постанов; змінено – 827 [585] постанов. Відсоток скасованих і змінених постанов місцевих загальних судів у справах про адміністративні правопорушення (від загальної кількості ними ухвалених) залишився на рівні попереднього року і становив 0,8 % [0,8 %].

Скасовано постанови місцевих загальних судів у справах про адміністративні правопорушення:

- із закриттям провадження у справі скасовано 4,5 тис. [3,4 тис.] постанов, у тому числі через відсутність події і складу адміністративного правопорушення – 3,4 тис. [2,3 тис.] постанов;
- із прийняттям нової постанови скасовано 1,1 тис. [1 тис.] постанов;
- у зв'язку із розглядом справи за відсутності особи або якщо немає підтвердження про своєчасне її сповіщення про час і місце розгляду справи скасовано 97 [72] постанов.

Понад строки, встановлені КУпАП, апеляційні загальні суди розглянули 14 тис. [10,5 тис.] апеляційних скарг, що на 33,1 % більше, або 62,6 % [63,2 %] від усіх розглянутих скарг на постанови у справах про адміністративні правопорушення.

У тому числі у 2023 р. на розгляді апеляційних загальних судів перебувало 1,9 тис. [1,9 тис.] справ за апеляційними скаргами на постанови місцевих загальних судів про порушення митних правил. За результатами апеляційного перегляду скасовано і змінено 388 [513] постанов місцевих загальних судів у справах цієї категорії, або 7,1 % [8,4 %] від кількості винесених місцевими загальними судами постанов за порушення вимог МК.

За апеляційними скаргами на постанови місцевих загальних судів у справах про корупційні правопорушення (статті 172²–172⁹⁻² КУпАП) у провадженні перебувало 483 [263] таких справи. Із них повернуто – 87 [45], або 18 % [17,1 %] від кількості тих, що перебували на розгляді. За апеляційними скаргами розглянуто 317 [162] справ про корупційні правопорушення. Апеляційними загальними судами за результатами перегляду скасовано і змінено 102 [80] постанови місцевих загальних судів у справах зазначеної категорії, що на 27,5 % більше; їх частка від загальної кількості винесених місцевими загальними судами постанов у справах про корупційні правопорушення також значно зросла і становила 5,3 % [3,2 %]. У тому числі скасовано 93 [74] постанови, із них: із закриттям провадження у справі – 79 [62], у тому числі через відсутність події і складу адміністративного правопорушення – 55 [27]; із прийняттям нової постанови – 14 [12].

Станом на 31 грудня 2023 р. апеляційні загальні суди усього не розглянули 4 тис. апеляційних скарг на постанови місцевих загальних судів у справах про адміністративні правопорушення, або 12,9 % [14,9 %] від кількості тих, що перебували на розгляді протягом року.

Аналіз стану здійснення правосуддя у кримінальних провадженнях та справах про адміністративні правопорушення у 2023 році

4.1. Розгляд загальними судами справ про порушення Правил дорожнього руху

| № з/п | Найменування показника | 2022 | 2023 | Динаміка % |
|---|--|---------|---------|------------|
| А | Б | 1 | 2 | 3 |
| 1 | Надійшло справ про адміністративні правопорушення за звітний період | 686 324 | 899 263 | 31,0 |
| | у тому числі про порушення Правил дорожнього руху | 257 727 | 333 819 | 29,5 |
| | Перебувало на розгляді справ | 763 836 | 970 570 | 27,1 |
| 2 | у тому числі про порушення Правил дорожнього руху | 292 586 | 370 081 | 26,5 |
| | <i>% питома вага до загальної кількості адміністративних справ, що перебували на розгляді</i> | 38,3 % | 38,1 % | |
| 3 | Повернуто справ | 54 859 | 67 355 | 22,8 |
| | у тому числі про порушення Правил дорожнього руху | 16 552 | 19 896 | 20,2 |
| 4 | Розглянуто справ із винесенням постанов | 630 009 | 812 635 | 29,0 |
| | у тому числі про порушення Правил дорожнього руху | 236 341 | 304 675 | 28,9 |
| | <i>% питома вага до загальної кількості розглянутих адміністративних справ</i> | 37,5 % | 37,5 % | |
| 5 | Залишок нерозглянутих справ на кінець звітного періоду | 78 968 | 90 580 | 14,7 |
| | у тому числі про порушення Правил дорожнього руху | 39 693 | 45 510 | 14,7 |
| | <i>% питома вага до загальної кількості адміністративних справ, що залишилися нерозглянутими</i> | 50,3 % | 50,2 % | |
| 6 | Кількість осіб, щодо яких розглянуто справи, – у с ь о г о | 638 497 | 825 336 | 29,3 |
| | у тому числі про порушення Правил дорожнього руху | 237 052 | 305 436 | 28,8 |
| 7 | Закрито справи, у с ь о г о | 218 998 | 223 496 | 2,1 |
| | у тому числі про порушення Правил дорожнього руху | 56 165 | 57 724 | 2,8 |
| 8 | Кількість осіб, на яких накладено адміністративне стягнення | 410 732 | 588 076 | 43,2 |
| | у тому числі про порушення Правил дорожнього руху | 178 719 | 244 224 | 36,7 |
| | <i>% питома вага до кількості осіб, на яких накладено адміністративне стягнення</i> | 43,5 % | 41,5 % | |
| Види адміністративних стягнень, накладені на осіб: | | | | |
| | – попередження | 11 307 | 16 298 | 44,1 |
| | у тому числі за порушення Правил дорожнього руху | 42 | 91 | у 2,2 р. |
| | – штраф | 382 219 | 548 675 | 43,5 |
| | у тому числі за порушення Правил дорожнього руху | 174 431 | 238 780 | 36,9 |
| | – позбавлення спеціального права (основне та додаткове) | 85 742 | 119 074 | 36,9 |
| | у тому числі права керування транспортним засобом за порушення Правил дорожнього руху (основне та додаткове) | 85 734 | 119 052 | 38,9 |
| 9 | – громадські роботи | 4 680 | 5 466 | 16,8 |
| | у тому числі за порушення Правил дорожнього руху | 43 | 42 | -2,3 |
| | – суспільно корисні роботи | 2 024 | 1 844 | -8,9 |
| | у тому числі за порушення Правил дорожнього руху | 0 | 0 | - |
| | – адміністративний арешт | 3 513 | 4 950 | 40,9 |
| | у тому числі за порушення Правил дорожнього руху | 913 | 1 250 | 36,9 |
| | – позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю (додаткове) | 3 | 2 | -33,3 |
| | у тому числі за порушення Правил дорожнього руху | 0 | 0 | - |
| | - оплатне вилучення предмета (основне та додаткове) | 257 | 750 | у 2,9 р. |
| | у тому числі за порушення Правил дорожнього руху (основне та додаткове) | 230 | 718 | у 3,1 р. |

Аналіз стану здійснення правосуддя у кримінальних провадженнях та справах про адміністративні правопорушення у 2023 році

Упродовж 2023 р. на розгляді місцевих загальних судів³⁰ перебувало 370 тис. [293 тис.] справ про порушення Правил дорожнього руху, статті 121–132¹ КУпАП (далі – Правила), що на 26,5 % більше порівняно з 2022 р.; проте їх частка від загальної кількості справ про адміністративні правопорушення, що перебували на розгляді місцевих загальних судів, залишилася майже на рівні попереднього року і становила 38,1 % [38,3 %].

Із різних підстав місцеві загальні суди **закрили провадження** у 57,7 тис. [56,2 тис.] справах про порушення Правил, або 15,6 % [19,2 %] від справ про порушення Правил, що перебували на розгляді.

Із винесенням постанови **розглянуто** 305 тис. [236 тис.] справ про порушення Правил, що на 28,9 % більше; їх частка від кількості тих, що перебували на розгляді, становила 82,3 % [82,7 %].

За порушення Правил місцеві загальні суди застосували різні види стягнень до 244 тис. [179 тис.] правопорушників, або 41,5 % [43,5 %] від усіх осіб, на яких накладено адміністративне стягнення у справах про адміністративні правопорушення. Найпоширенішим видом серед адміністративних стягнень, застосованих до осіб за порушення Правил, був **штраф**. Так, у 2023 р. оштрафовано 239 тис. [174 тис.] осіб, що на 36,9 % більше; проте їх частка від кількості всіх осіб, на яких накладено адміністративне стягнення за порушення Правил, залишилася на рівні попереднього року – 97,8 % [97,8 %]. Загальна сума накладеного штрафу становила 3 млрд 377 млн 320 тис. грн [1 млрд 997 млн 575 тис. грн], із яких добровільно сплачено 539 млн 179 тис. грн, або 16 % [18 %] від суми накладеного.

Позбавлення права керування транспортними засобами (як основний, так і додатковий вид адміністративного стягнення) за грубе або повторне, або за систематичне порушення порядку користування цим правом застосовано до 119 тис. [86 тис.] осіб, або 48,7 % [48 %] від тих осіб, на яких накладено адміністративне стягнення за порушення Правил. **Адміністративний арешт** за порушення Правил призначено 1,3 тис. [913] особам, або 0,5 % [0,5 %]. **Громадські роботи** місцеві загальні суди призначили 42 [43] особам, або 0,02 % [0,02 %] від кількості усіх осіб, на яких накладено адміністративне стягнення за порушення Правил. **Оплатне вилучення транспортного засобу** у його власника застосовано до 718 [230] осіб, або 0,3 % [0,1 %]. **Попередження** винесено 91 [42] особі, або 0,04 % [0,02 %].

За порушення водієм правил керування транспортним засобом, правил користування ременями безпеки або мотошоломами (**ст. 121 КУпАП**) накладено адміністративне стягнення на 1,4 тис. [1,3 тис.] осіб; їх частка від кількості всіх осіб, на яких накладено адміністративне стягнення за порушення Правил, становила 0,6 % [0,7 %]; штраф накладено на 1,1 тис. [762] осіб; місцеві загальні суди позбавили права керування транспортними засобами 696 [430] осіб; до 154 [112] осіб застосовано адміністративний арешт; оплатне вилучення

³⁰ Статистичний звіт ДСА форми № 1-п «Звіт судів першої інстанції щодо розгляду справ про адміністративні правопорушення».

транспортного засобу у його власника застосовано до 8 [8] осіб; громадські роботи призначено 32 [35] особам; попередження винесено 42 [18] особам.

За перевищення водіями транспортних засобів встановлених обмежень швидкості руху, проїзд на заборонний сигнал регулювання дорожнього руху та порушення інших правил дорожнього руху (ст. 122 КУпАП) накладено адміністративне стягнення на 905 [687] осіб; їх частка від кількості всіх осіб, на яких накладено адміністративне стягнення за порушення Правил, становила 0,4 % [0,4 %]. Із них позбавлено права керування транспортним засобом 26 [16] водіїв; штраф накладено на 877 [670] осіб.

За невиконання водіями вимог про зупинку (ст. 122² КУпАП) адміністративне стягнення накладено на 1,1 тис. [797] осіб, або 0,5 % [0,4 %] від кількості всіх осіб, на яких накладено адміністративне стягнення за порушення Правил. Штраф накладено на 1,1 тис. [758] осіб; права керування транспортними засобами позбавлено 124 [70] особи.

Через залишення місця дорожньо-транспортної пригоди (ст. 122⁴ КУпАП) адміністративне стягнення накладено на майже 7 тис. [4,1 тис.] осіб, або 2,8 % [2,3 %] від кількості всіх осіб, на яких накладено адміністративне стягнення за порушення Правил; штраф накладено на 6,7 тис. [4 тис.] осіб; адміністративний арешт – 19 [16] осіб; позбавлено права керування транспортними засобами 296 [192] осіб.

За порушення особами, які керують транспортними засобами, правил руху через залізничні переїзди (ст. 123 КУпАП) накладено адміністративне стягнення на 1,1 тис. [723] осіб, або 0,4 % [0,4 %] від кількості всіх осіб, на яких накладено адміністративне стягнення за порушення Правил. У тому числі штраф накладено на 1 тис. [712] осіб; позбавлено права керування транспортними засобами 10 [9] осіб; адміністративний арешт застосовано до 2 [2] осіб; оплатне вилучення транспортного засобу у його власника застосовано до 2 [2] осіб.

За порушення Правил, що спричинило пошкодження транспортних засобів, вантажу, автомобільних доріг, вулиць, залізничних переїздів, дорожніх споруд чи іншого майна (ст. 124 КУпАП), накладено адміністративне стягнення на 90,4 тис. [71,4 тис.] осіб; позбавлено права керування транспортним засобом 863 [886] особи, або 1 % [1,2 %] від кількості тих, на яких накладено адміністративне стягнення саме за цей вид правопорушення; штраф накладено на 89,6 тис. [71 тис.] осіб.

За керування транспортним засобом особою, яка не має відповідних документів на право керування таким транспортним засобом або не пред'явила їх для перевірки, або стосовно якої встановлено тимчасове обмеження у праві керування транспортними засобами (ст. 126 КУпАП), накладено адміністративне стягнення на 26,3 тис. [3,5 тис.] осіб, що у 7,5 раза більше порівняно з попереднім роком, або 10,8 % [2 %] від кількості всіх осіб, на яких накладено адміністративне стягнення за порушення Правил. У тому числі штраф накладено на 23,3 тис. [1,3 тис.] осіб; позбавлено права керування транспортними засобами 18,7 тис. [2,8 тис.] осіб; оплатне вилучення транспортного засобу у його власника

застосовано до 399 [10] осіб.

За керування транспортними засобами або суднами особами, які перебувають у стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують їх увагу та швидкість реакції (ст. 130 КУпАП), накладено адміністративне стягнення на 115,3 тис. [96 тис.] осіб; проте їх частка від кількості всіх осіб, на яких накладено адміністративне стягнення за порушення Правил, зменшилась і становила 47,2 % [53,7 %]. У тому числі штраф накладено на 114,2 тис. [95,2 тис.] осіб; позбавлено права керування транспортним засобом 98,3 тис. [81,4 тис.] осіб, або 85,3 % [84,8 %] від кількості тих, на яких накладено адміністративне стягнення саме за цей вид правопорушення. Оплатне вилучення транспортного засобу у його власника застосовано до 308 [210] осіб; адміністративний арешт – до 1,1 тис. [783] осіб.

Станом на 31 грудня 2023 р. місцеві загальні суди не розглянули 45,5 тис. справ про порушення Правил, або 12,3 % [13,6 %] від кількості тих справ, що перебували на розгляді упродовж минулого року.

На розгляд **до апеляційних загальних судів**³¹ у 2023 р. **надійшло** 21,5 тис. [15,4 тис.] справ про адміністративні правопорушення за апеляційними скаргами на постанови місцевих загальних судів у справах про порушення Правил, що на 39,9 % більше, ніж у 2022 р. Усього у провадженні **перебувало** 24,2 тис. [17,7 тис.] таких справ (на 36,9 % більше).

Зокрема на розгляд надійшло майже 17 тис. [12,4 тис.] апеляційних скарг на постанови місцевих загальних судів, винесених за результатами розгляду справ про адміністративні правопорушення, відповідальність за які передбачена **ст. 130 КУпАП**; їх частка від загальної кількості апеляційних скарг у справах про порушення Правил, що надійшли до апеляційних загальних судів, становила 77,9 % [80,6 %]. Розглянуто усього 13,8 тис. [10 тис.] скарг; із них залишено без змін – 10,8 тис. [7,8 тис.] постанов місцевих загальних судів, скасовано – 2,7 тис. [2,1 тис.] постанов, змінено – 209 [178] постанов.

Усього упродовж 2023 р. **розглянуто** 17,4 тис. [12,6 тис.] справ про адміністративні правопорушення за апеляційними скаргами на постанови місцевих загальних судів у справах про порушення Правил, або 71,9 % [71,3 %] від кількості справ цієї категорії, що перебували на розгляді апеляційних загальних судів. У тому числі **скасовано і змінено** 4,3 тис. [3,2 тис.] постанов місцевих загальних судів у справах про порушення Правил, або 1,4 % [1,3 %] від кількості ухвалених місцевими загальними судами постанов за порушення цих Правил; **залишено без зміни** – 13,1 тис. [9,4 тис.] постанов, що на 38,7 % більше порівняно з попереднім роком.

Станом на 31 грудня 2023 р. апеляційні загальні суди не розглянули 3,2 тис. справ про порушення Правил, або 13 % [15,3 %] від кількості тих справ, що перебували на розгляді упродовж минулого року.

³¹ Статистичний звіт ДСА форми № 2-п «Звіт судів апеляційної інстанції щодо розгляду апеляційних скарг у справах про адміністративні правопорушення».

